

Förordning

II.

STATISTISKA AVDELNINGEN.

Stadens indelning i vissa distrikt.

(Jfr kartorna sid. 355—364.)

Församlingar.

Storkyrkan: 1:a roten. — Klara: 2:a och 3:e roten. — Kungsholmen: 4:e, 17:e, 23:e och 29:e rotarna. — Adolf Fredrik: 5:e och 18:e rotarna. — Gustav Vasa: 6:e och 22:a rotarna. — Matteus: 26:e, 27:e och 30:e rotarna. — Jakob: 7:e roten. — Johannes: 8:e och 21:a rotarna. — Engelbrekt: 9:e och 28:e rotarna. — Hedvig Eleonora: 10:e och 11:e rotarna. — Oscar: 20:e och 24:e rotarna. — Katarina: 13:e, 14:e, 25:e och 36:e rotarna. — Sofia: 12:e roten. — Maria: 15:e, 16:e, 19:e och 31:a rotarna. — Brännkyrka: 32:a, 33:e och 34:e rotarna. — Bromma: 35:e roten. *Kungl. brev till överståthållarämbetet den 15 april 1904, 2 juni 1905, 10 juni 1912, 31 dec. 1913 och 27 april 1917.*

Rotar.

1:a Storkyrkoroten: staden inom broarna. — 2:a och 3:e Klararoten; gränser: Klara strand, Ström-, Malmtorgs-, Malmskillnads- och Tunnelgatorna, Vintervägen, Bryggaregatan till Klara strand. — 4:e Kungsbroroten; gränser: Agne-, Hantverkaregatorna, Kungsholmstorg, Norr Mälarstrand, Klaraviken, Bryggaregatan, Vintervägen, Tunnelgatans förlängning och Klaraviken. — 17:e Kronobergsroten; gränser: Kungsholmstorg, Hantverkare-, Agnegatorna, Kungsholms strand, S:t Eriks-, Fleming-, Kronobergs-, Hantverkare-, S:t Eriksgatorna och Norr Mälarstrand. — 23:e Karlsviksroten; gränser: S:t Eriks-, Hantverkare-, Kronobergs-, Fleming-, S:t Eriksgatorna, Kungsholms strand, Fridhemsgatan, Rålambstorg och Norr Mälarstrand. — 29:e Kristinebergssroten: Kungsholmen väster om Rålambstorg och Fridhemsgatan. — 5:e Tegnérssroten; gränser: Tunnel-, Malmskillnads-, Döbelns-, Tegnérsgatorna, Tegnérslunden, Upplands-, Kammakaregatorna och Klara strand. — 18:e Teknologroten; gränser: Kammakare-, Upplandsgatorna, Tegnérslunden, Tegnér-, Döbelns-, Kungstens-, Dala-, Tegnérsgatorna och Klara strand. — 6:e Observatorieroten; gränser: Kungstens-, Döbelns-, Oden-gatorna, Sveavägen, Frej-, Norrtulls-, Oden- och Västmannagatorna. — 22:a Vasaroten; gränser: Tegnér-, Dala-, Kungstens-, Västmann-, Oden-, Norrtulls-, Frej-, Hälsinge-, Oden- och S:t Eriksgatorna samt Klara strand. — 26:e Norrtullsroten; gränser: Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frejgatorna, Sveavägen samt stadsplanegränsen till Karlbergsvägen. — 27:e Karlbergssroten; gränser: stranden utmed Karlbergssjön, stadsplanegränsen, Karlbergsvägen, Vikinga-, Tomtebo-, Birka-, Rörstrands- och S:t Eriksgatorna. — 30:e Birkaroten; gränser: Rörstrandsgatan, S:t Eriks plan, Oden-, Hälsingegatorna, Karlbergsvägen, Vikinga-, Tomtebo- och Birkagatorna. — 7:e Jakobsroten; gränser: Ström-, Malmtorgs-, Malmskillnads-, Kungs- och Birgerjarlsgatorna samt Skepps- och Kastellholmarna. — 8:e Roslagsroten; gränser: Malmskillnads-, Döbelns-, Oden-, Birgerjarlsgatorna, Roslagsborg, Birgerjarls- och Kungsgatorna. — 21:a Vanadisroten; gränser: Sveavägen, Sveaplanen, stranden utmed Brunnsviken, Birgerjarls- och Odengatorna. — 9:e Humlegårdssroten; gränser: Grevture-, Humlegårds-, Brahegatorna, Valhallavägen, Uggleviksgatan, Karlavägen, Engelbrekts-, Stenbocks-, (nya) Eriksbergs- och Birgerjarlsgatorna. — 28:e Eriksbergssroten; gränser: Birgerjarls-, (nya) Eriksbergs-, Stenbocks-, Engelbrektsgatorna, Karlavägen, Uggleviksgatan, Valhalla- och Sturevägarna samt Värtan och norra delen av Norra Djurgården. — 10:e Nybroroten; gränser: Sthylegatan, Valhallavägen, Brahe-, Humlegårds-, Grevture- och Birgerjarlsgatorna. — 11:e Artilleri-roten; gränser: Strandvägen, Skepparegatan, Valhallavägen och Sthylegatan. — 20:e Narvaroten; gränser: Sture-, Valhalla-, Vårta-, Narvavägar, Linné- och Grevmagnigatorna samt Djurgårdsön och södra delen av Norra Djurgården. — 24:e Karlaroten; gränser: Skepparegatan, Strandvägen, Grevmagni-, Linnégatorna, Narvavägen, Karlaplan, Vårtavägen, Valhallavägen till Skepparegatan. — 13:e Stadsgårdssroten; gränser: Södermalmstorg, Göt-, Högbergsgatorna, järnvägen, Timmermans-, Folkunga-, Renstjärnasgatorna, Stadsgården och Karl Johans torg. — 14:e Katarina mellanrote; gränser: Renstjärnas-, Bonde-, Östgöta-, Skåne-, Göt- och Folkungagatorna. — 25:e Nytorgsroten; gränser: Renstjärnasgatan, Ringvägen, Göt-, Skåne-, Östgöta- och Bondegatorna. — 36:e Helgaroten; gränser: Göt-, Folkunga-, Timmermans-, Blekinge- och Torkel Knutssonsgatorna, Årstatorget samt Årsta strand. — 12:e Sofiaroten; gränser: Stadsgården, Renstjärnasgatan, Ringvägen, Götgatan, Hammarby strand och kanalen vid Danviken. — 15:e Maria kyrkorote; gränser: Horns-, Timmermansgatorna, järnvägen, Högbergs- och Götgatorna. — 16:e Tantoroten; gränser: Årstatorget, Torkel Knutssons-Blekinge-, Timmermans-, Hornsgatorna samt Årsta strand. — 19:e Skinnarviksroten; gränser: Söder Mälarstrand, Ringvägen, Hornsgatan, Södermalmstorg. — 31:a Helenebergssroten; gränser:

Söder Mälarstrand, Ringvägen, Hornsgatan och stranden utmed Liljeholmsviken samt Långholmen. — 32:a Enskederoten: östra delen av Brännkyrka församling och begränsas i väster av 34:e rotens gräns mellan egendomarna Sundsborg, Enskede, Ostberga, Ersta och Örby i 32:a roten samt egendomarna Årsta, Västberga, Solberga och Älvsjö i 34:e roten. — 33:e Liljeholmsroten: nordvästra delen av Brännkyrka församling med gräns i öster, söder och väster till 34:e roten. — 34:e Årstaroten: västra delen av Brännkyrka församling med gräns i öster till 32:a roten samt i norr och nordväst till Årstaviken, Liljeholmens järnvägsområde och stora landsvägen till Södertälje, räknat från Liljeholmens skola till lägenheten »Stå fast» inom Nybohov. Därifrån går gränsen västerut mellan Nybohov och Aspudden i 33:e roten samt Midsommarkransen, Tellusborg och Hägersten i 34:e roten till Mälaren. — 35:e Brommaroten: förutvarande Bromma kommun. *Mantalsnämndens beslut (det senaste den 19 dec. 1922).*

Gammal och ny stadsdel m. m.

Byggnadsordningen för Stockholms stad av den 13 dec. 1890 (med senare ändringar) beskriver ny stadsdel på följande sätt (det övriga utgör gammal stadsdel; uppdelningen har avseende på byggnadsättet):

»§ 3. Såsom nya stadsdelar enligt byggnadsstadgan för rikets städer och denna byggnadsordning anses på grund av kungl. maj:ts givna bestämmelser de stadsdelar, som ligga utanför en gränslinje, dragen *i de norra stadsdelarna*: från mitten av Skeppsholmsbron över Nybroviken och Strandvägen till Grevmagnigatan, längs denna till Storgatan, längs denna till Styrmansgatan, längs denna till Linnégatan, längs denna till Sturegatan, längs denna till Humlegårdsgatan, längs denna till Birgerjarlsgratan, längs denna till Jutas backe, längs denna över Johannesgatan och vidare i rak linje till Döbelnsgatan, längs denna till Markvardsgatan, längs denna till Saltmätagatan, längs denna till Kungstensgatan, längs denna till Drottninggatan, längs denna till Kammakaregatan, längs denna till Torsgatan, längs denna till Barnhusgatan, längs denna till Vasagatan, längs denna till Gamla [Kungsholms] brogatan, längs denna och Kungsholmsgatan till Pipersgatan, längs denna till Bergsgatan, längs denna till Scheelegatan samt slutligen längs denna och Kungsholmstorg över Norr Mälarstrand till Mälaren samt *å Södermalm*: från Saltsjön i förlängning av Renstjärnsgatan över Stadsgården till Fjällgatan och vidare längs Renstjärnsgatan till Tjårhovsgatan, längs denna till Nytorpgatan, längs denna till Skånegatan, längs denna till Östgötagatan, längs denna till Bondegatan, längs denna till Götgatan, längs denna till Äsöгатan, längs denna till Västgötagatan, längs denna norr ut till Folkungagatan, vidare längs denna gata åter till Götgatan, längs denna till Bangårdsgatan, längs denna till Björngårdsgatan, längs denna till Fåbursgatan, längs denna till Svedenborgsgatan, längs denna till Prästgårdsgatan, längs denna åter till Björngårdsgatan, längs denna till St Paulsgatan, längs denna till Torkel Knutssongatan, längs denna till Skinnarviksgatan, längs denna till Duvogränden, längs denna till Badstugatan, längs denna till Bellmansgatan samt slutligen i dennas förlängning utefter hissigbyggnads östra gavel över Söder Mälarstrand till Mälaren.»

»§ 52. I följande delar av staden må, utan rubbning av vad i § 35 är bestämt angående de där tillåtna träbyggnader, under nedan nämnda villkor byggnader uppföras dels av trä, dels av resvirke och tegel, eller så kallade korsvirkeshus, nämligen: *i de norra stadsdelarna* de delar, som ligga utanför gränslinjer, dragna dels från Brunnsviken längs den utdragna Sveavägen till Surbrunnsgatan samt vidare längs denna gata till Valhallavägen, dels från stadens gräns utanför Norrtull längs Västmannagatan till Tegnérsgatan, vidare längs denna gata till Klara-viken, vidare å andra sidan viken längs Agnegatan till Fleminggatan, längs denna till Pilgatan samt slutligen längs denna till Mälaren; *på Södermalm* de delar därav, som ligga utanför gränslinjer, dragna från Mälaren längs Ringvägen till Krukmakaregatan, längs denna till Torkel Knutssongatan, längs denna till järnvägen, längs denna till Västgötagatan, längs denna till Ölands-gatan, längs denna till Östgötagatan, längs denna till Skånegatan, längs denna till Ploggatan, längs denna till Bondegatan samt längs denna till Hammarby sjö; *Kungl. Djurgården* med undantag *dels* av Djurgårdsstaden, *dels* av det område, som begränsas i norr av Valhallavägens förlängning från Jungfru-gatan österut till Banérgatans förlängning från Karlavägen norrut, i öster av den sålunda förlängda Banérgatan samt i övrigt av stadens förutvarande planlagda område, *dels* av det område, som begränsas av en i fortsättning med Linnégatan österut i brutna linjer dragen gata till en öppen plats vid Djurgårdsbrunnsviken samt i övrigt av nämnda vik och stadens förutvarande planlagda område.»

Enligt § 53 gälla särskilda byggnadsbestämmelser för områden å Kungsholmen vid Stads-hagen, i Djurgårdsstaden vid Akäret, å Östermalm inom kvarteren Tofslärkan, Trädlärkan, Sånglärkan och Piplärkan, å nordvästra Norrmalm för egnahemsområdet invid Karlbergsvägen, Norrbackagatan, Torsplanen, Gävlegatan och St Eriks-gatan, å Norra Djurgården för områden kring Karlaplan och Nobelparken, å Södermalm inom kvarteret Harven och delar av kvarteret Huggjärnet, i Djurgårdsstaden för kvarteret Skeppsholmsviken, å Norrmalm inom kvarteren Flugs-napparen, Sidensvansen, delar av kvarteret Skatan samt kvarteren Smedjan och Sländan, i Djur-

gårdsstaden för kvarteret Konsthallen, å nordvästra Norrmalm för kvarteren Saga, Skuld, Verdandi, Bikupan, Myrstacken och Loke samt Vingen och Motorn, å Östermalm för kvarteret Brandvaktan, å Norrmalm för kvarteret Assjan, å Södermalm för delar av kvarteret Monumentet, å Kungsholmen för delar av kvarteret Båten ävensom för stadsplanlagda delar av Brännkyrka och Bromma.

Lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad (dessförrinnan stadsplanlagen av år 1907) medger i kap. 1 § 2 stadsfullmäktige rätt att för *vissa områden* besluta särskilda byggnadsbestämmelser, vilka (utom beträffande vissa smärre jämkningar i redan fastställda bestämmelser) skola underställas kungl. maj:ts prövning. Sådana byggnadsbestämmelser hava av kungl. maj:ts fastställts för ett stort antal enstaka kvarter och större områden i staden. (En förteckning över de i dec. 1921 gällande är intagen i 1922 års kommunalkalender, sid. 346, och Kommunal författningssamling för Stockholm 1921 nr 76, sid. 50; beträffande senare tillkomna hänvisas till årsregistren i Kommunal författningssamling, ordet »Byggnadsbestämmelser».)

Hästutskrivningsområden.

Området nr 232. Andra polisdistriktet. — Området nr 233. Tionde polisdistriktet (Brännkyrka jämte Liljeholmen och Örby). — Området nr 234. Åttonde polisdistriktet, södra delen. (Gränsen följer mittellinjen av Blekingegatan, Östgötagatan, Bondegatan, Nytorpgatan, Folkungagatan och Renstjärnasgatan till Saltsjön.) — Området nr 235. Tredje polisdistriktet (inkl. Bromma). — Området nr 236. Första, fjärde och sjätte polisdistrikten samt norra delen av åttonde polisdistriktet. (Gränsen följer mittellinjen av Blekingegatan, Östgötagatan, Bondegatan, Nytorpgatan, Folkungagatan och Renstjärnasgatan till Saltsjön.) — Området nr 237. Femte polisdistriktet, södra delen. (Gränsen följer mittellinjen av Karlbergsvägen, Hålsingegatan, Frejgatan, Norrtullsgatan och Odengatan.) — Området nr 238. Femte polisdistriktet, norra delen. (Gränsen följer mittellinjen av Karlbergsvägen, Hålsingegatan, Frejgatan, Norrtullsgatan och Odengatan.) — Området nr 239. Nionde polisdistriktet, norra delen. (Gränsen följer mittellinjen av Odengatan och Birgerjarlsgatan.) — Området nr 240. Nionde polisdistriktet, södra delen. (Gränsen följer mittellinjen av Odengatan och Birgerjarlsgatan.) — Området nr 241. Sjunde polisdistriktet. *Kungl. kungörelse den 13 aug. 1917*, som trädde i kraft den 1 jan. 1918.

Automobilmönstringsdistrikt.

1:a distriktet: sjunde polisdistriktet. — *2:a distriktet*: sjätte och nionde polisdistrikten. — *3:e distriktet*: första och fjärde polisdistrikten. — *4:e distriktet*: tredje och femte polisdistrikten. — *5:e distriktet*: andra, åttonde och tionde polisdistrikten. *Kungl. kungörelse den 31 aug. 1920*, som trädde i kraft den 1 jan. 1921.

Skorstensfejartrakter.

1. Kungsholms församling väster om Polhemsgatan från Kungsholms strand, Fleminggatan, Inedalsgatan, Parkgatan, Kronobergsgatan, Hantverkaregatan, S:t Eriksgatan till Mälaren. — 2. Återstoden av Kungsholms församling. — 3. Adolf Fredriks församling. — 4. Gustav Vasa församling. — 5. Matteus församling väster om S:t Eriksgatan, Solnavägen och Norrtullsgatan. — 6. Återstoden av Matteus församling. — 7. Johannes församling med undantag av kvarteren Sparven, Kåkenhusen, Polacken och Väderkvarnen. — 8. Engelbrekts församling med dithörande delar av Djurgården, men med undantag av den del av kvarteret Sperlingens backe, som begränsas av Birgerjarlsgatan, Biblioteksgatan, Humlegårdsgatan och Grevturegatan. — 9. Hedvig Eleonora församling med undantag av kvarteren Kyrkogården och Klippan. — 10. Kvarteren Kyrkogården och Klippan i Hedvig Eleonora församling samt Oscars församling jämte dit hörande delar av Djurgården med undantag av det område, som begränsas av Djurgårdsbrunnsviken, Djurgårdsbrunnskanalen och Saltsjön. — 11. Jakobs församling med undantag av Skepps- och Kastellholmarna samt av Johannes församling kvarteren Sparven, Kåkenhusen, Polacken och Väderkvarnen och av Engelbrekts församling den del av kvarteret Sperlingens backe, som begränsas av Birgerjarlsgatan, Biblioteksgatan, Humlegårdsgatan och Grevturegatan. — 12. Klara församling. — 13. Storkyrkoförsamlingen jämte Skepps- och Kastellholmarna samt det område av Djurgården, som begränsas av Djurgårdsbrunnsviken, Djurgårdsbrunnskanalen och Saltsjön. — 14. Norra delen av Katriona och Sofia församlingar, begränsad av Södermalmstorg, Götgatan, Högbergsgatan, Östgötagatan, Åsögatan, Borgmästaregatan och Bondegatan till Hammarby sjö. — 15. Sydöstra delen av Katriona och Sofia församlingar, begränsad av Bondegatan från Hammarby sjö, Borgmästaregatan, Åsögatan, Östgötagatan, Tjörhovsgatan, Götgatan, Blekingegatan och Östgötagatan till Hammarby sjö. — 16. Nordöstra delen av Maria församling, begränsad av Södermalmstorg, Hornsgatan, Torkel Knutssonsgatan, Brännkyrkagatan och Långholmsgatan. — 17. Mellersta delen av Maria församling, begränsad av Hornsgatan från Årstaviken, Långholmsgatan, Brännkyrkagatan, Torkel Knutssonsgatan, Hornsgatan, Götgatan, Högbergsgatan, Svedenborgsgatan och Volmar Yxkullsgatan till Årstaviken. — 18. Liljeholmens förutvarande municipalsamhälle med Aspudden, Charlottenburg, Gröndal, Reymerholm och Tellusborg samt väst-

ligaste delen av Brännkyrka församling i övrigt med gräns i stora landsvägen från Liljeholmen till Fruängen, ävensom inom Maria församling Långholmen samt det väster om Långholmsgatan och norr om Hornsgatan belägna området. — 19. Övriga delen av Brännkyrka församling samt inom Katarina och Sofia församlingar det intill Årstaviken och Hammarbysjö belägna område, som begränsas av Östgötagatan, Blekingegatan och gränsen till Maria församling. — 20. De delar av Katarina och Maria församlingar, som ej tilldelats 14—19:de trakterna. — 21. Bromma församling. *Överståthållarämbetets kungörelser den 26 maj 1914, 18 maj 1916, 21 juni 1919 samt 15 febr. och 1 mars 1922*, med senaste ikraftträdande den 1 april 1922.

Renhållningsdistrikt.

1. Östra: Norrmalm öster om Malmtorgsgatan, Malmkillnadsgatan, Oxtorgsgatan och Sveavägen samt Östermalm och Djurgården. — 2. Västra: Norrmalm väster om nämnda gator samt Kungsholmen och Bromma. — 3. Södra: Staden inom broarna samt Södermalm och Brännkyrka. *Anm.* Renhållningsdistriktens gränser gå efter gatans västra sida; yttergränserna för distriktet följa stadsplanegränsen utom vid östra renhållningsstationen och utefter Valhallavägen. — Numreringen å kartan är ej officiell.

Budningsdistrikt.

1. Östermalm, Djurgårdsstaden och östra delen av nedre Norrmalm jämte Skepps- och Kastellholmarna, begränsat i norr och väster av Rådmansgatan, Karlavägen, Kungstensgatan, Döbelnsgatan och Malmkillnadsgatan samt Malmtorgsgatan fortsatt till Norrström. — 2. Nedre Norrmalm jämte Helgeandsholmen och östra delen av Kungsholmen, begränsat i öster av 1:a distriktet, i norr av Kungstensgatan, Dalagatan, Tegnérsgatan fortsatt till Klaraviken samt i väster av Polhemsgatan. — 3. Östra Norrmalm norr om 1:a och 2:a distriktet samt begränsat i väster av Västmannagatan norrut till Vanadisvägen, denna väg till Upplandsgatan, Upplandsgatan och Dannemoragatan fortsatt till Norrtull. — 4. Övre Norrmalm och västra Kungsholmen väster om 3:e och 2:a distriktet. — 5. Staden inom broarna samt den del av Södermalm, som norrifrån räknat begränsas av Bellmansgatan, S:t Paulsgatan, Björngårdsgatan fortsatt till Folkungagatan, Folkungagatan, Renstjärnasgatan norrut fortsatt. — 6. Den del av Södermalm, som ligger väster om Bellmansgatan, S:t Paulsgatan, Björngårdsgatan fortsatt till Folkungagatan och Helgagatan fortsatt söderut. — 7. Den del av Södermalm, som ligger öster och söder om Renstjärnasgatan, Folkungagatan, Helgagatan fortsatt söderut. *Anm.* Latrinhämtning utom stadsplanegränsen ev. även utom stadens jurisdiktion verkställas av renhållningsverket enligt särskilda avtal, vadan några gränser härfor ej kunna angivas. *Överståthållarämbetets kungörelse den 3 mars 1921*, som trädde i kraft den 1 april s. å.

Läkardistrikt.

1. Nikolai: Storkyrkoförsamlingen. — 2. Klara och Jakobs: Klara församling, den del av Adolf Fredriks församling, som ligger söder och öster om Kammakaregatan, Upplandsgatan, Tegnérslunden och Tegnérsgatan samt Jakobs församling. — 3. Kungsholms östra: Den del av Kungsholms församling, som ligger öster om Polhemsgatan. — 4. Kungsholms västra: Återstoden av Kungsholms församling. — 5. Adolf Fredriks västra: Den del av Adolf Fredriks församling, som ligger norr om Kammakaregatan och väster om Upplandsgatan, den del av Gustav Vasa församling, som ligger väster om Upplandsgatan samt den del av Mattens församling, som ligger väster om Hålsingegatan. — 6. Adolf Fredriks östra: Återstoden av Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar. — 7. Johannes: Johannes församling samt den del av Engelbrekts församling, som ligger norr om Odengatan och väster om Stockholm—Rimbojörnvägen. — 8. Östermalms västra: Återstoden av Engelbrekts församling samt den del av Hedvig Eleonora församling, som ligger väster om Sibylle-, Stor-, Jungfrugatorna, Valhallavägen, Sturevägen fram till Tegeludden. — 9. Östermalms östra: Återstoden av Hedvig Eleonora församling samt Oscars församling. — 10. Katarina norra: Den del av Katarina och Sofia församlingar, som begränsas i väster av Götgatan till Folkungagatan samt i söder och öster av Folkunga-, Renstjärnas-, Tjårhovs- och Erstagatorna till Stadsgården. — 11. Katarina östra: Den del av Katarina och Sofia församlingar, som ligger öster om Ersta-, Tjårhovs-, Renstjärnas-, Folkunga-, Nytorpgatorna, Nytorget och Värmdögatan. — 12. Katarina södra med Enskede: Återstoden av Katarina och Sofia församlingar, söder om Blekingegatan, jämte det område, som å den på stadens bekostnad år 1913 utgivna kartan över Brännkyrka församling finnes utmärkt såsom tillhörande egendomarna Enskede, Johanneshov och Kvarnängen. — 13. Katarina västra: Det område av Katarina församling, som ligger mellan Göt-, Folkunga-, Nytorgs-, Blekinge- och Timmermansgatorna, järnvägen och Högbergsgatan till Götgatan. — 14. Maria östra: Den del av Maria församling, som ligger öster om Timmermans-, Tavast-, Torkel Knutsöns- och Skinnarviksgatorna. — 15. Maria västra: Återstoden av Maria församling. — 16. Älvsjö: Den del av Brännkyrka församling, som ligger söder och sydost om stora landsvägen till

Fittja och det vattenavlopp, som från trakten av Stensborg framgår till Årstaviken mellan Årsta och Sköntorp (med undantag av den s. k. Enskedestaden, se ovan under 12). — 17. Liljeholmens: Återstoden av Brännkyrka församling. — 18. Bromma: Bromma församling. *Hälsovårdsnämndens beslut den 31 dec. 1901, 10 jan. 1902, 17 jan. 1913 och 19 jan. 1917*, av vilka det senaste trädde i kraft den 1 okt. 1917, samt den 26 april 1922 (ang. Bromma).

Anm. Numreringen å kartan är ej officiell.

Ympningsdistrikt.

1. Storkyrkoförsamlingen. — 2. Klara, Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar. — 3. Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar. — 4. Maria, Sofia och Katarina församlingar. — 5. Brännkyrka församling. — 6. Kungsholms och Bromma församlingar. *Hälsovårdsnämndens beslut den 19 jan. 1917 och 3 okt. 1919*, av vilka det senare trädde i kraft omedelbart.

Fosterbarnsinspektionsdistrikt.

1. Maria församling. — 2. Storkyrkoförsamlingen, Katarina och Sofia församlingar. — 3. Kungsholms församling, den del av Gustav Vasa församling, som ligger norr om Odengatan och väster om Norrtullsgatan, samt den del av Matteus församling, som ligger väster om Norrtullsgatan. — 4. Klara, Adolf Fredriks församlingar, återstoden av Gustav Vasa och Matteus församlingar samt Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar. — 5. Brännkyrka församling, t. v. med undantag av nordligaste delen (se följande). — 6. (Provisoriskt distrikt.) Bromma församling ävensom av Brännkyrka församling samhällena Gröndal, Ekensberg, Mörtviken, Vinterviken, Mälarhöjden, Hägersten, Reymerholm, Liljeholmen, Årstaäng, Sjövik och Aspudden samt mellanliggande områden. *Hälsovårdsnämndens beslut den 9 jan. och 14 aug. 1903, 26 febr. 1904, 13 jan. 1905, 11 jan. 1907, 17 jan. 1913 och 11 okt. 1922*, av vilka det senaste trädde i kraft den 1 nov. s. å.

Fattigvårdsdistrikt.

1. Storkyrkoförsamlingen. — 2. Klara församling. — 3. Kungsholms församling. — 4. Adolf Fredriks församling. — 5. Gustav Vasa församling. — 6. Matteus församling. — 7. Jakobs och Johannes församlingar. — 8. Engelbrekts församling. — 9. Hedvig Eleonora församling. — 10. Oscars församling. — 11. Katarina församling. — 12. Maria församling. — 13. Brännkyrka församling. — 14. Bromma församling. — 15. Sofia församling. *Fattigvårdsnämndens beslut den 15 okt. 1907, 10 dec. 1912, 16 nov. 1915 och 19 juni 1917*, av vilka det senaste trädde i kraft den 1 jan. 1918.

Anm. Numreringen å kartan är ej officiell.

Pensionsdistrikt.

1. Första och sjunde rotarna. — 2. Andra och tredje roten samt femte och adertonde rotarna. — 3. Åttonde och tjuguförsta rotarna. — 4. Sjätte och tjugandera rotarna. — 5. Tjugusjätte, tjugusjunde och trettionde rotarna. — 6. Nionde, tionde och tjugåttonde rotarna. — 7. Elfte, tjugonde och tjugufjärde rotarna. — 8. Femtonde och nittonde rotarna. — 9. Sextonde och trettioförsta rotarna. — 10. Trettonde, fjortonde och trettiosjätte rotarna. — 11. Tofte och tjugufemte rotarna. — 12. Fjärde och sjuttonde rotarna. — 13. Tjugutredje och tjugunionde rotarna. — 14. Trettioandra, trettiotredje och trettiofjärde rotarna. — 15. Trettiofemte roten. *Stadsfullmäktiges beslut den 19 nov. 1917* (fastställt av överståthållarämbetet den 7 dec. 1917), som trädde i kraft den 1 jan. 1918.

Hyresnämndsområden.

1. Kungsholms och Bromma församlingar. — 2. Klara, Jakobs och Adolf Fredriks församlingar. — 3. Matteus och Johannes församlingar (dock med undantag av 8:e roten). — 4. Hedvig Eleonora och Oscars församlingar. — 5. Maria församling. — 6. Katarina och Sofia församlingar. — 7. Storkyrkoförsamlingen, Gustav Vasa, Engelbrekts, del av Johannes (8:e roten) och Brännkyrka församlingar. *Stadsfullmäktiges beslut den 17 dec. 1918 och 16 febr. 1920*.

Polisdistrikt.

1. Storkyrkoförsamlingen. — 2. Maria församling. — 3. Kungsholms och Bromma församlingar. — 4. Klara församling. — 5. Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar. — 6. Jakobs församling samt av Johannes församling det område, som ligger söder om Brunnsgatan. — 7. Hedvig Eleonora och Oscars församlingar samt det område av Engelbrekts församling, som ligger öster om Engelbrektsgatan och söder om Valhallavägen. — 8. Katarina och Sofia församlingar. — 9. Johannes församling utom det område, som tillhör 6:e distriktet, samt

Engelbrekts församling utom det område, som tillhör 7:e distriktet. — 10. Brännkyrka församling. *Överståthållarämbetets order den 15 okt. 1890, 28 nov. 1906, 27 dec. 1912, 9 dec. 1913 och 22 dec. 1915.*

Stadsbudstaxeazoner.

1. Staden inom broarna samt Riddarholmen, Helgeandsholmen, Strömsborg och Stockholms stads badinrättning. — 2. Den del av Södermalm, som omslutes av Timmermansgatan från Mälaren till Folkungagatan, denna till Renstjärnagatan och sistnämnda gata till Saltsjön. — 3. Den del av Södermalm, som begränsas av Folkungagatan, Ringvägen och Renstjärnagatan. — 4. Den del av Södermalm, som ligger öster om Renstjärnagatan. — 5. Den del av Södermalm, som begränsas av Varvgatan från Mälaren till Volmar Yxkullsgatan, denna till Maria Bangata och Ringvägen samt vidare till Folkungagatan och Timmermansgatan. — 6. Den del av Södermalm, som ligger norr om Volmar Yxkullsgatan och väster om Varvgatan. — 7. Den återstående yttre delen av Södermalm. — 8. Skeppsholmen och Kastellholmen. — 9. Nedre delen av Norrmalm, söder om Tunnelgatan och David Bagaresgatan. — 10. Mellersta delen av Norrmalm, som i öster begränsas av Birgerjarlsgratan och Roslagsgatan, söder om Odengatan. — 11. Den övre delen av Norrmalm, som begränsas av statens järnvägsspår från S:t Eriksbron till Norrtullsgatan och denna till Odengatan. — 12. Den övre del av Norrmalm, som begränsas av statens järnvägsspår från Norrtullsgatan till Roslagsgatan, Roslagsvägen till Söderbrunnsvägen och Stockholm—Rimbo järnvägsspår till Odengatan, denna gata till Norrtullsgatan samt sistnämnda gata. — 13. Nedre delen av Kungsholmen, öster om Polhemsgatan. — 14. Övre delen av Kungsholmen, väster om Polhemsgatan, till Mariebergsgatan, Lindhagensgatan till Mälaren; sjukhuset S:t Göran och arbetarhöstäderna strax bortom detta dock inberäknade. — 15. Den del av Östermalm, som begränsas av Valhallavägen från Odengatan till Sturegatan, Sturegatan till Birgerjarlsgratan. — 16. Den del av Östermalm, som begränsas av Karlavägen från Sturegatan till Karlaplan, Styrmansgatan från Karlaplan till Strandvägen. — 17. Den del av Östermalm, som begränsas av Sturegatan, Värtavägen norr om Karlavägen (inkl. Svea artilleriregementes kasern). — 18. Den återstående, yttre delen av Östermalm. — 19. Djurgården till Sirishov och Bellmansro. *Överståthållarämbetets kungörelse den 30 jan. 1920, som trädde i kraft den 1 febr. s. å.*

Postutdelningsområden.

St.: Storkyrkoförsamlingen. — *C.:* Klara församling, Kungsholms församling, av Adolf Fredriks församling den del, som ligger söder om Kammakaregatan, Jakobs församling utom Skepps- och Kastellholmarna samt Johannes församling söder om Kammakaregatan. — *Va.:* återstoden av Adolf Fredriks församling, Gustav Vasa och Matteus församlingar, återstoden av Johannes församling samt den del av Engelbrekts församling inom stadens planlagda område, som ligger norr om Odengatan. — *Ö.:* återstoden av Engelbrekts församling inom stadens planlagda område och den del av Hedvig Eleonora församling, som i öster begränsas av Sibyllegatan, Storgatan och Jungfrugatan, jämte östra station, tekniska högskolan, Sofiahemmet, allmänna barnbördshuset, stadion, generalstabens stall, Svea artilleriregemente och Östermalms idrottsplats. — *Ö.Dj.:* återstoden av Hedvig Eleonora församling samt Oscars församling inom stadens planlagda område, Djurgården väster om Sirishov och Valdemarsudde samt Skepps- och Kastellholmarna. — *Sö.:* Katarina, Sofia och Maria församlingar. *Postdirektionens i Stockholm beslut den 12 dec. 1918.*

Anm. Stockholms lokalportoområde omfattar Stockholms stad med Brännkyrka och Bromma församlingar, ävensom Solna, Spånga, Danderyds och Nacka socknar, Djursholms stad samt Sundbybergs, Stocksunds, Lidingö och Saltsjöbadens köpingar. *Postdirektörens i Stockholm kungörelse den 20 dec. 1918.*

Stadsfullmäktigvalkretsar.

1:a kretsen (17 repr.): Storkyrkoförsamlingen, Katarina och Sofia församlingar. — *2:a kretsen* (21 repr.): Maria och Brännkyrka församlingar. — *3:e kretsen* (19 repr.): Klara, Jakobs, Kungsholms och Bromma församlingar. — *4:e kretsen* (20 repr.): Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar. — *5:e kretsen* (23 repr.): Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar. *Stadsfullmäktiges beslut den 20 sept. 1920 för val från och med år 1921.*

Anm. För rösternas uppsamlande kan valkrets av magistraten delas i valdistrikt. Beslut om någon bestående indelning i dylika har ej fattats, men samma distriktsindelning, som gäller för riksdagsmannaval (se nedan), torde i regel tillämpas även vid val av stadsfullmäktige.

Riksdagsmannavalkrets.

För val till riksdagens såväl första som andra kammare utgör Stockholms stad numera en enda valkrets (med 11 repr. i första och 16 repr. i andra kammaren). *Lag den 26*

nov. 1920 om val till riksdagen, med ändr. den 17 juni 1921, som trädde i kraft den 1 juli 1921.

Genom överståthållarämbetets kungörelser den 29 dec. 1920 och 4 april 1923 är valkretsen för val till andra kammaren delad i valdistrikt, till antalet 123 (se vidare Kommunal författningssamling för Stockholm 1920 nr 189 och 1923 nr 10).

Taxeringsdistrikt.

1. Första roten. — 2. Förutvarande andra roten. — 3. Förutvarande tredje roten. — 4. Sjunde roten öster om Kungsträdgårds- och Norrlandsgatorna. — 5. Sjunde roten väster om Kungsträdgårds- och Norrlandsgatorna. — 6. Åttonde roten. — 7. Tjuguförsta roten. — 8. Femte roten. — 9. Adertonde roten. — 10. Sjätte roten. — 11. Tjugnandra roten. — 12. Tjugsjunde roten. — 13. Trettionde roten. — 14. Tjugsjätte roten öster om Västmannagatan, S:t Eriks-parken och Norrtullsgatan till stadsplanegränsen. — 15. Tjugsjätte roten väster om Västmannagatan, S:t Eriks-parken och Norrtullsgatan till stadsplanegränsen. — 16. Nionde roten med undantag av kvarteren Sparbössan, Norrtälje, Trojenborg, Domherren, Vakteln, Sädesärlan, Tallkotten och Näktergalen. — 17. Nyssnämnda kvarter av nionde roten samt av tjugnåttonde roten kvarteren Trasten, Träskfloden, Poppeln, Asken, Furan, Aspen, Eriksberg, Häggen, Rönnen, Oxeln, Sälgen, Korsnåbben, Skatan och Lövsångaren. — 18. Återstående del av tjugnåttonde roten. — 19. Tionde roten med undantag av öster om Nybrogatan och norr om Östermalmsgatan belägen del av roten. — 20. Öster om Nybrogatan och norr om Östermalmsgatan belägen del av tionde roten samt av elfte roten kvarteren Sjökalven, Jungfrun, Ynglingen, Rackelhanen och Tjädern. — 21. Elfte roten med undantag av nyssnämnda kvarter. — 22. Tjugonde roten med undantag av kvarteren Trumslagaren, Fanan, Fänriken, Furiren, Musketören och Ryttaren. — 23. Nyssnämnda kvarter av tjugonde roten samt av tjugufjärde roten kvarteren Gnistan, Veterinären, Vebäaren, Minan, Harpan, Djursborg, Kornetten, Fältöversten och Fältväbelen. — 24. Tjugufjärde roten med undantag av nyssnämnda kvarter. — 25. Femtonde roten med undantag av söder om Högbergsgatan belägen del av roten. — 26. Sextonde roten jämte söder om Högbergsgatan belägen del av femtonde roten. — 27. Nittonde roten. — 28. Trettioförsta roten. — 29. Tolfte roten. — 30. Trettonde roten. — 31. Fjortonde roten jämte norr om Skånegatan belägen del av trettiosjätte roten. — 32. Tjugufemte roten jämte söder om Skånegatan belägen del av trettiosjätte roten. — 33. Fjärde roten. — 34. Sjuttonde roten. — 35. Tjugutredje roten. — 36. Tjugunionde roten. — 37. Trettioandra roten med undantag av Södertörns villastad, Örby villastad och Örby förstad, ävensom trettiotredje roten. — 38. Trettiofjärde roten samt av trettioandra roten Södertörns villastad, Örby villastad och Örby förstad. — 39. Trettiofemte roten. *Överståthållarämbetets kungörelse den 10 nov. 1922.*

Uppbördsdistrikt.

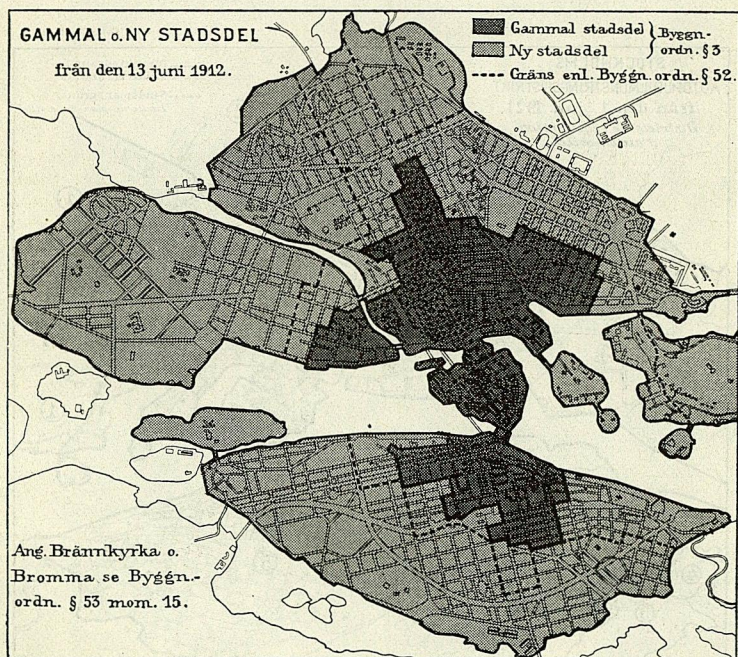
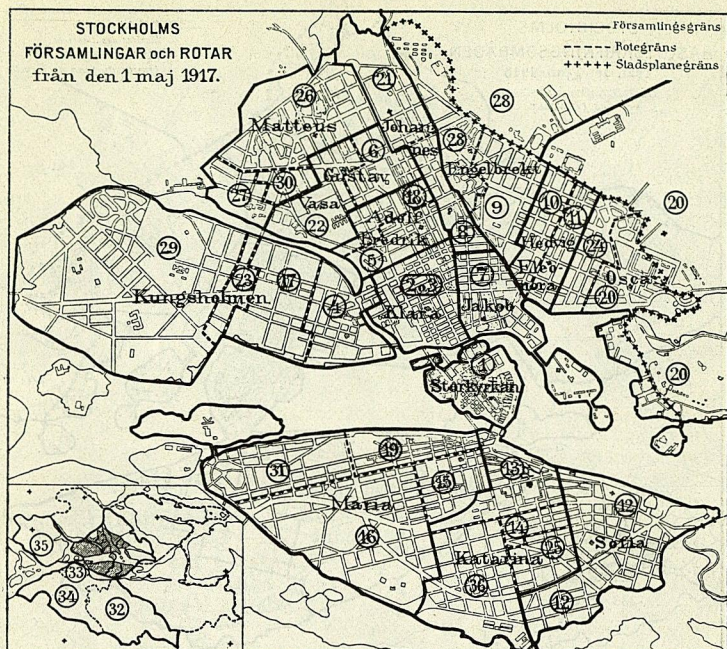
1. Nikolai, Jakobs och Bromma församlingar. — 2. Klara och Adolf Fredriks församlingar samt 6:e roten av Gustav Vasa församling. — 3. Matteus församling och 22:a roten av Gustav Vasa församling. — 4. Johannes och Engelbrekts församlingar. — 5. Hedvig Eleonora och Oscars församlingar. — 6. Maria församling. — 7. Katarina församling. — 8. Sofia och Brännkyrka församlingar. — 9. Kungsholms församling. *Kungl. brev till överståthållarämbetet den 24 mars 1921.*

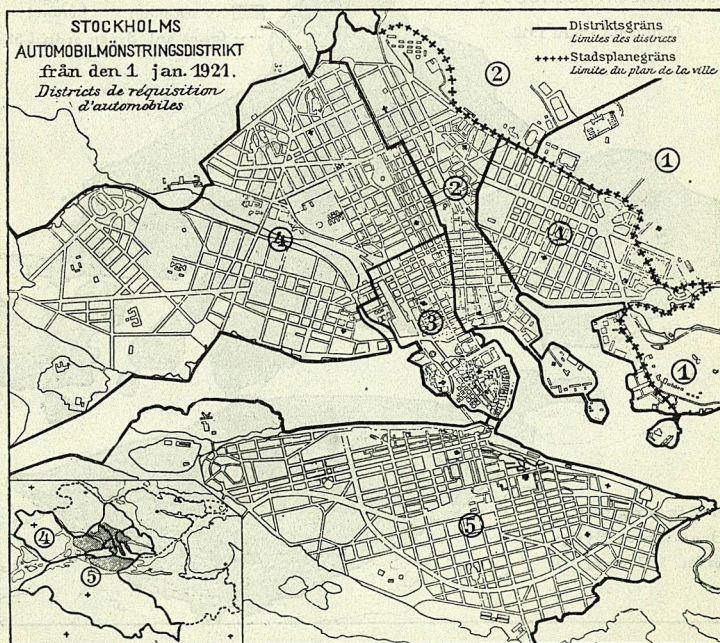
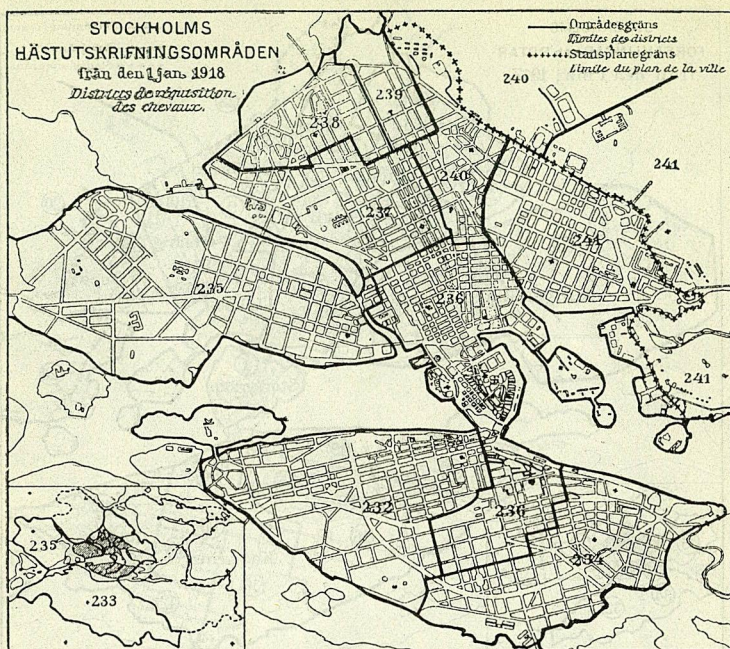
Inskrivningsdistrikt.

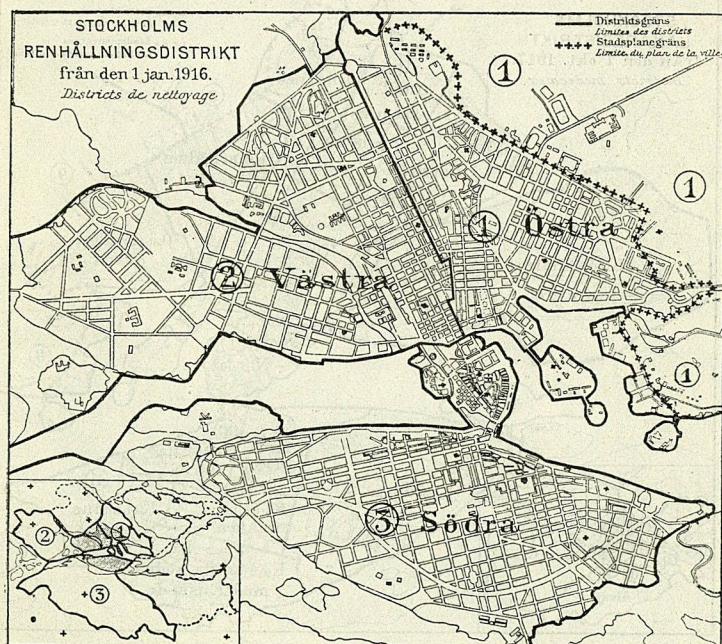
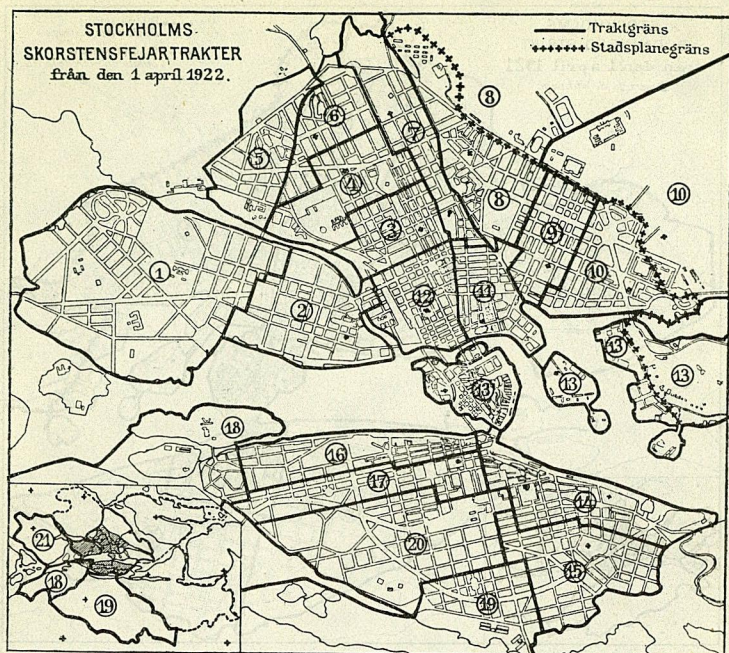
1. Östra: Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora, Oscars, Engelbrekts och Gustav Vasa församlingar. — 2. Västra: Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks, Matteus och Bromma församlingar. — 3. Södra: Katarina, Sofia, Maria och Brännkyrka församlingar. *Kungl. kungörelse den 31 dec. 1918, som trädde i kraft den 1 jan. 1919.*

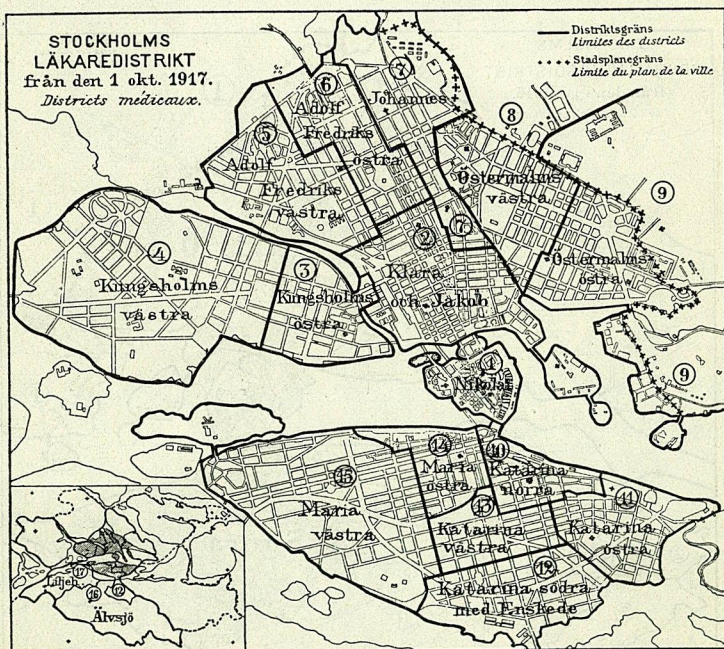
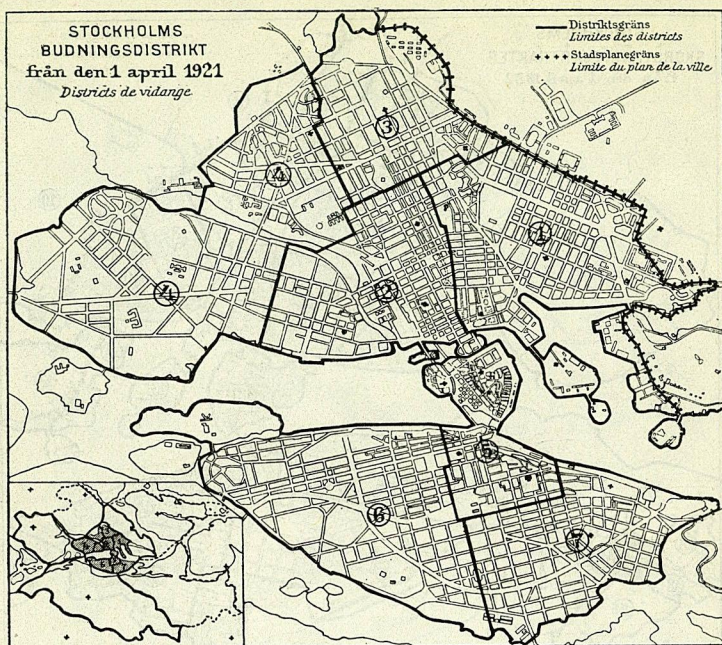
Landstormsområden.

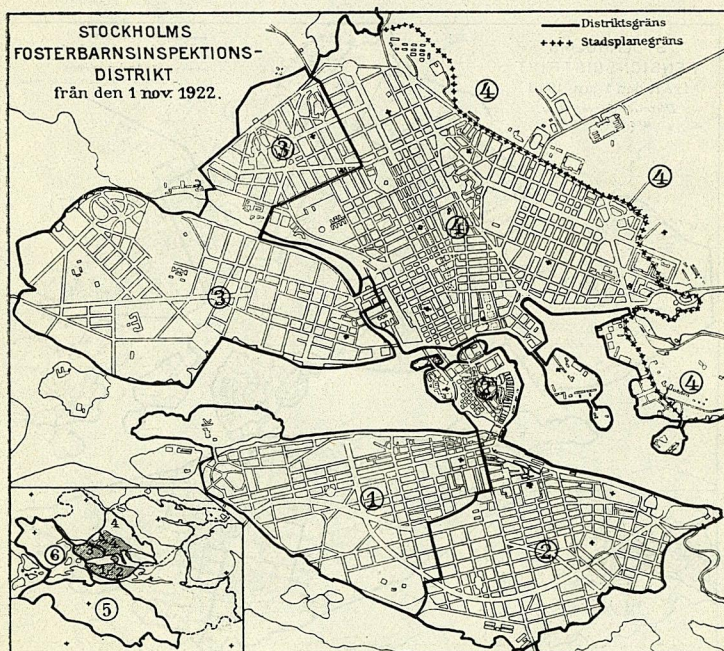
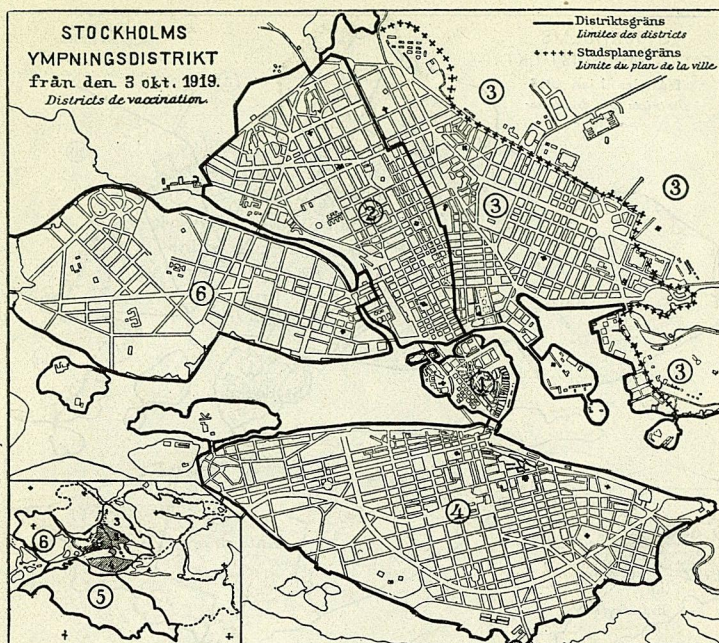
1. Södra området, nr 45 a: Maria, Katarina, Sofia och Brännkyrka församlingar. — 2. Västra området, nr 45 b: Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks, Matteus och Bromma församlingar. — 3. Östra området, nr 45 c: Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora, Oscars, Engelbrekts och Gustav Vasa församlingar. *Kungl. kungörelse den 31 dec. 1918, som trädde i kraft den 1 jan. 1919.*

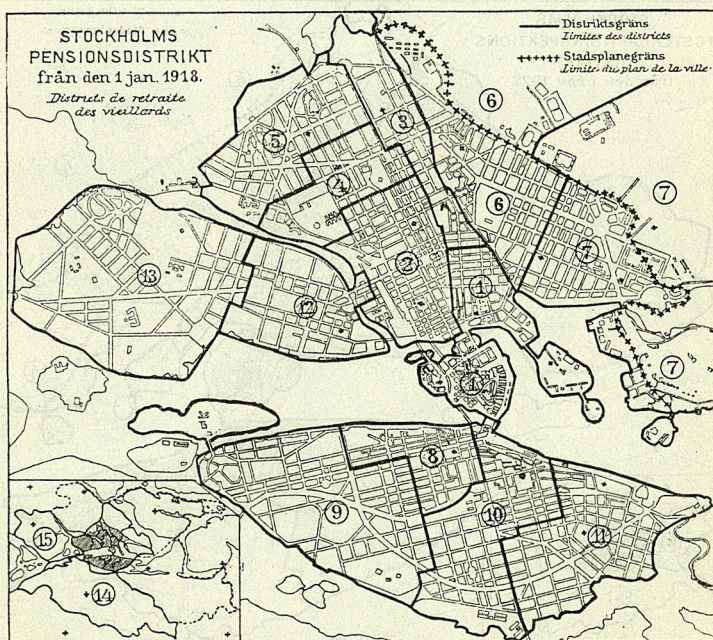
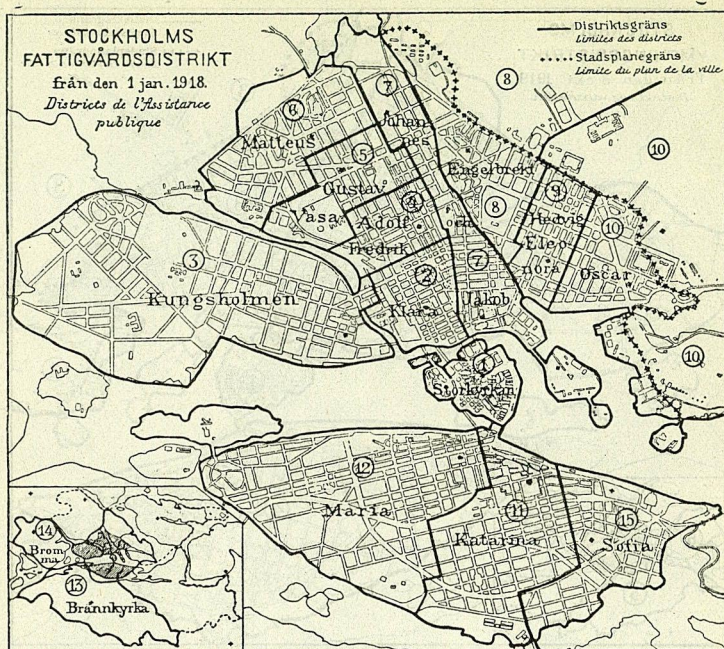

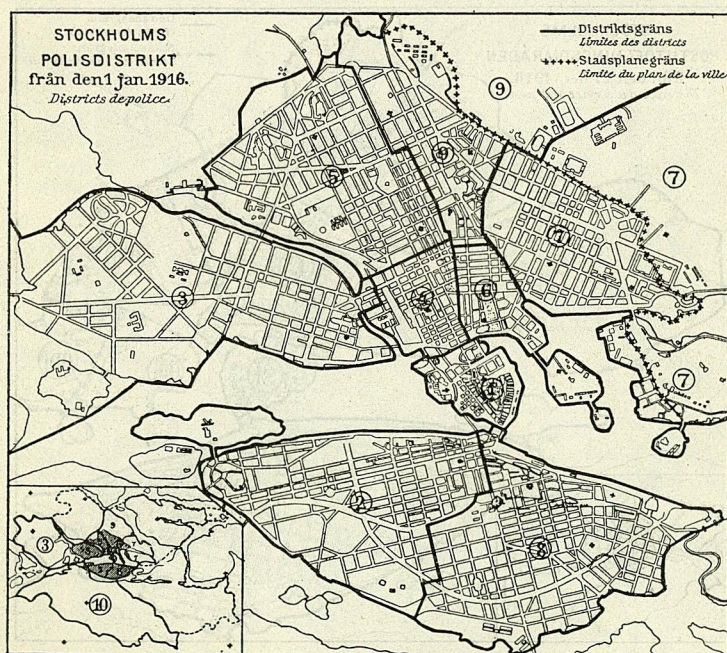
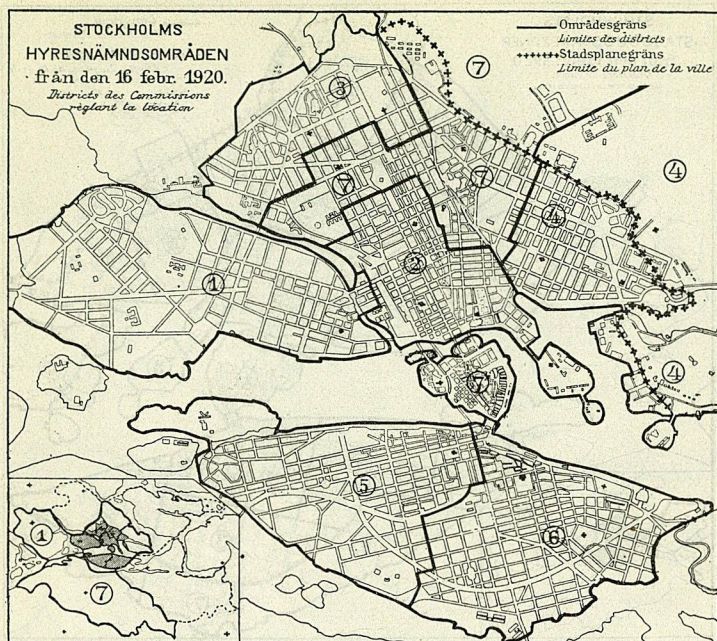

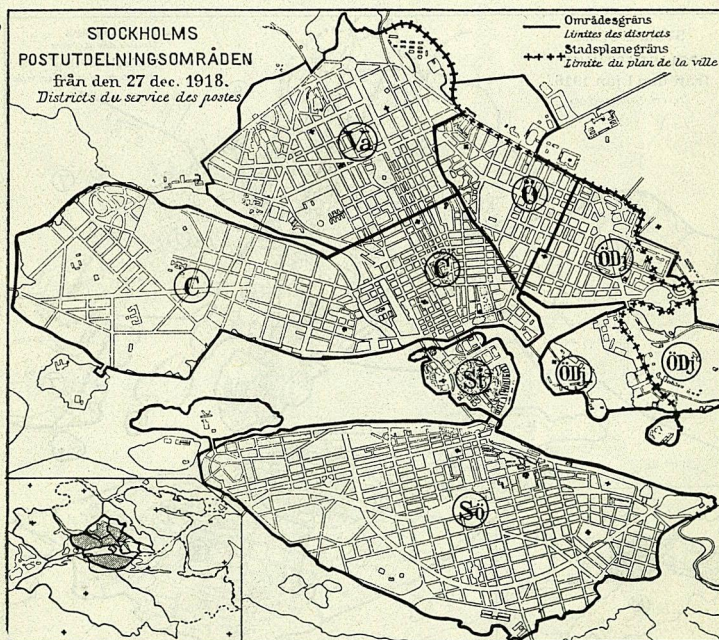
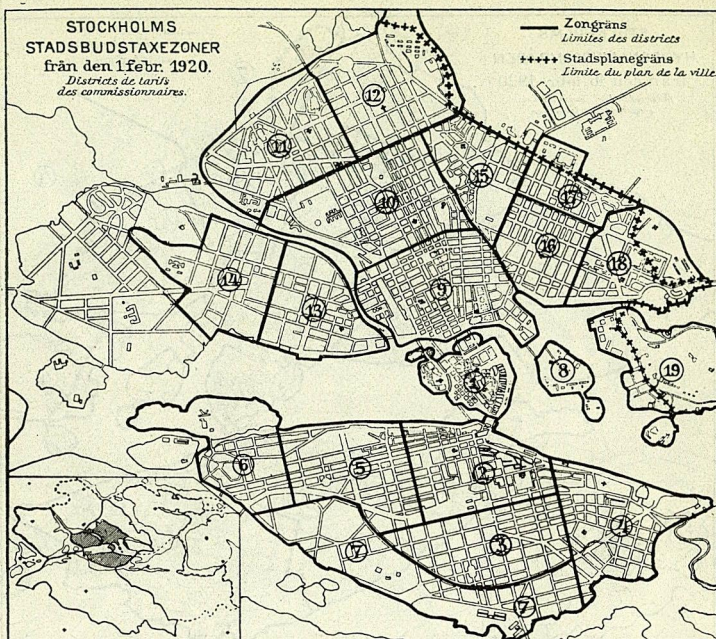

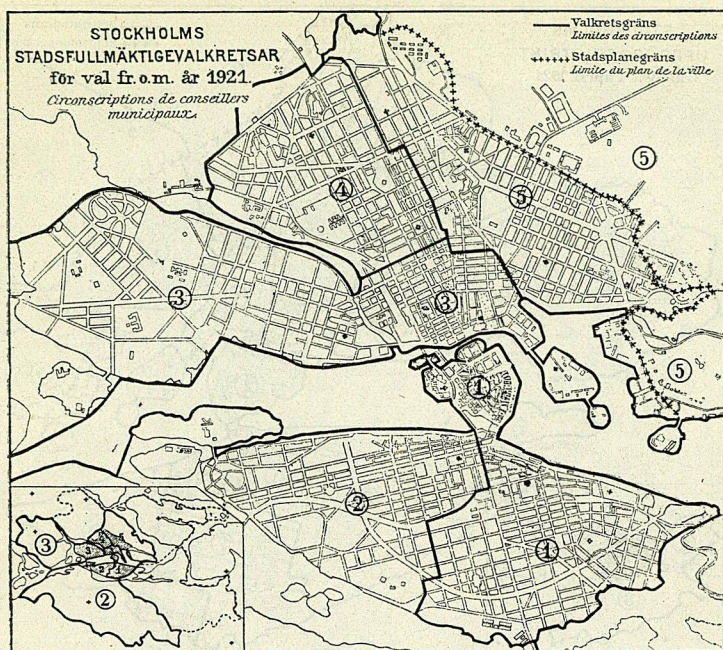

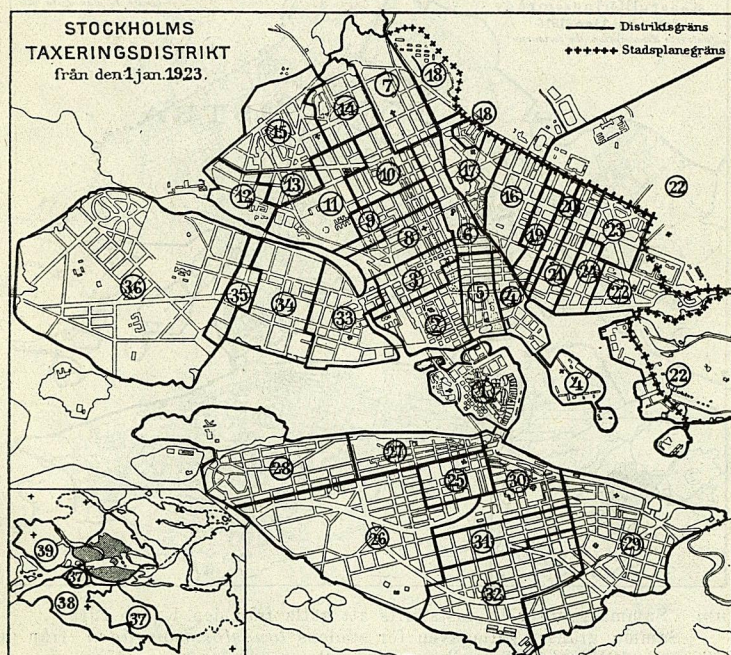

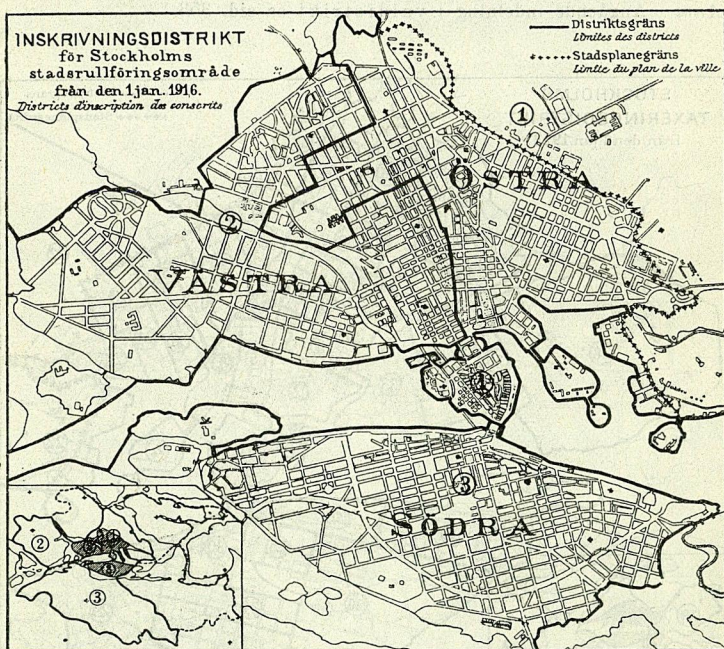
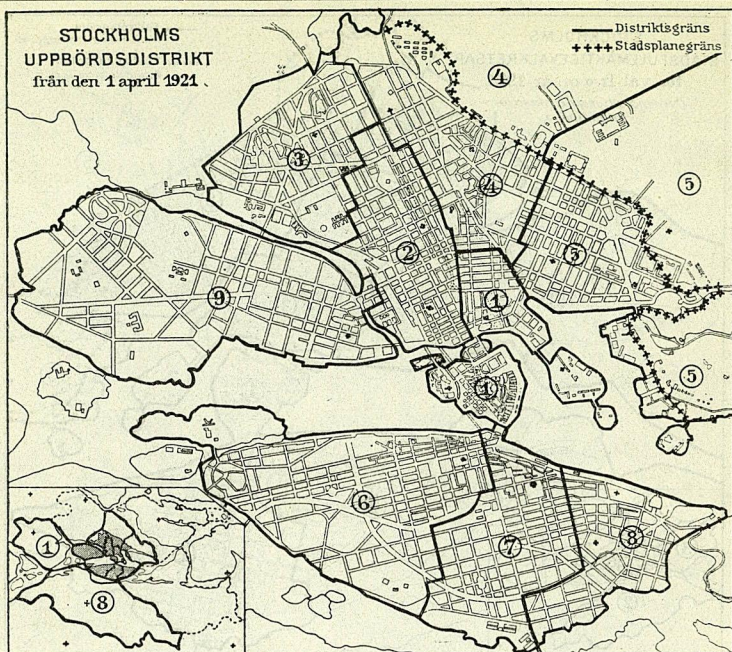

Anm. Angående indelning i valdistrikt se sid. 353.

Anm. Samma gränser ha fastställts att gälla från den 1 jan. 1919.

Samma gränser gälla även för stadens landstormsområden (från den 1 jan. 1916, resp. 1919) (å kartan: 3=nr 45 a; 2=nr 45 b; 1=nr 45 c).

Stadens ytinnehåll och markens fördelning år 1919.

	»Gamla Stock- holm»	Bränn- kyrka	Bromma	Hela Stock- holm
	har	har	har	har
Landareal	3,236	7,529	2,425	13,190
Därav: Trädgård	164	281	144	589
Åker och annan odlad jord	73	1,630	751	2,454
Naturlig äng	209	107	46	362
Skogs- och hagmark	408	4,622	1,171	6,201
Övrig mark (bebyggda och obebyggda tomter, gator, vägar, allmänna platser, kyrkogårdar samt kärr, kala berg o. a. impedimenter m. m.)	2,382	889	313	3,584
Vatten	104	474	31	609
Summa	3,340	8,003	2,456	13,799

Anm. Ovanstående fördelning av landarealen är hämtad ur Sveriges officiella statistik (Jordbruk och boskapsskötsel år 1919). En mera detaljerad uppmätning av stadens areal är f. n. under utförande.

Beträffande vattenarealen har, i överensstämmelse med Sveriges officiella statistik, Mälarens och Saltsjöns vatten ej här medtagits. Enligt ekonomiska kartverkets uppgifter utgör Mälarens areal inom »gamla Stockholm» 234, inom Brännkyrka 371 och inom Bromma 372 eller inom hela Stockholm 977 har. Stockholms hamnområde (1922) omfattar av Mälaren 462, av Saltsjön 992 och av övriga vatten 79 eller tillhoppa 1,533 har.

Stadens folkmängd den 31 december 1922 (1 januari 1923).

Stockholms mantalsskrivna folkmängd utgjorde den 1 jan. 1923 (31 dec. 1922) enligt statistiska kontorets sammanställning av rotmännens uppgifter 189,629 män och 235,315 kvinnor = 424,944 personer.

Folkmängdens fördelning på församlingar och rotar framgår av nedanstående tablå.

Församlingar och rotar.	Folkmängd den 31 dec. 1922 (1/1 1923).
<i>Storkyrkoförsamlingen.</i>	
1. Storkyrkoroten	<u>11,523</u> 11,523
<i>Klara församling.</i>	
2. o. 3. Klararoten	<u>11,358</u> 11,358
<i>Kungsholms församling.</i>	
4. Kungsbroroten	<u>11,947</u>
17. Kronobergsrotan	<u>15,074</u>
23. Karlsviksrotan	<u>12,105</u>
29. Kristinebergsrotan	<u>10,185</u> 49,311
<i>Adolf Fredriks församling.</i>	
5. Tegnérsrotan	<u>8,229</u>
18. Teknologrotan	<u>9,708</u> 17,937
<i>Gustav Vasa församling.</i>	
6. Observatorieroten	<u>11,822</u>
22. Vasaroten	<u>10,270</u> 22,092
<i>Matteus församling.</i>	
26. Norrtullsrotan	<u>19,520</u>
27. Karlbergsrotan	<u>12,524</u>
30. Birkaroten	<u>10,543</u> 42,587
<i>Jakobs församling.</i>	
7. Jakobsrotan	<u>9,749</u> 9,749
<i>Johannes församling.</i>	
8. Roslagsrotan	<u>8,576</u>
21. Vanadisrotan	<u>16,137</u> 24,713

Församlingar och rotar.	Folkmängd den 31 dec. 1922 (1/1 1923).
<i>Engelbrekts församling.</i>	
9. Humlegårdsrotan	<u>10,247</u>
28. Eriksbergsrotan	<u>15,305</u> 25,552
<i>Hedvig Eleonora församling.</i>	
10. Nybroroten	<u>13,276</u>
11. Artillerirotan	<u>9,926</u> 23,202
<i>Oscars församling.</i>	
20. Narvaroten	<u>12,752</u>
24. Karlaroten	<u>12,636</u> 25,388
<i>Katarina församling.</i>	
13. Stadsgårdsrotan	<u>11,873</u>
14. Katarina mellanrote	<u>10,569</u>
25. Nytorgsrotan	<u>11,701</u>
36. Helgaroten	<u>8,345</u> 42,488
<i>Sofia församling.</i>	
12. Sofiaroten	<u>17,034</u> 17,034
<i>Maria församling.</i>	
15. Maria kyrkorote	<u>11,051</u>
16. Tantoroten	<u>13,140</u>
19. Skinnarviksrotan	<u>10,759</u>
31. Heleneborgsrotan	<u>18,400</u> 53,350
<i>Brännkyrka församling.</i>	
32. Enskederoten	<u>11,991</u>
33. Liljeholmsrotan	<u>11,821</u>
34. Årstaroten	<u>13,354</u> 37,166
<i>Bromma församling.</i>	
35. Brommaroten	<u>11,494</u> 11,494
Hela staden 424,944	

Anm. Ang. den mantalsskrivna folkmängden vid början av åren 1862—1922 se i tabellen sid. 373.

Stadens utgifter och inkomster år 1923.

Fördelning av Stockholms stads utgifter och inkomster år 1923 på de i staten upptagna utgifts- och inkomstrubriker.

Utgifter.

	Kr.
Brister från föregående år	2,521,784:—
a) Löner, arvoden och dylikt	36,503,180:—
Därav: Ordinarie löner	20,951,015:—
Övriga löner	7,914,783:—
Rörligt lönetillägg	7,637,382:—
b) Beklädnad och beväring	372,300:—
c) Hyror och arrenden	3,263,326:—
d) Onera, lagfartskostnader, husens försäkring och dylikt	1,290,731:—
e) Underhållsarbeten	8,693,544:—
f) Inventariers inköp och underhåll	3,039,250:—
g) Bränsle och lyse	2,733,300:—
h) Renhållning inomhus samt tvätt och dylikt	1,382,090:—
i) Skriv- och tryckkostnader, böcker och dylikt	982,720:—
k) Driftkostnader	14,421,800:—
l) Ersättning för ombesörjande av åtskilliga stadens åligganden	897,000:—
m) Kosthåll	3,830,900:—
n) Ersättning för underhåll och vård	5,877,925:—
o) Omedelbart utdelat understöd	2,490,755:—
p) Läkarsvård, medikamenter och dylikt	1,187,970:—
q) Begravningskostnader	50,100:—
r) Förselkostnader	283,640:—
s) Kostnader för särskilt bi-träde, handräckningar och dylikt	685,830:—
t) Kostnader av flera slag	13,751,699:—
u) Stadens bidrag till främmande inrättningar	2,235,192:—
v) Räntor	31,737,850:—
x) Kapitalbetalningar	16,155,610:—
y) Pensioner och understöd	2,229,880:—
Därav:	
Pensioner	1,228,513:—
Ålderdomsunderstöd	352,625:—
Ersättning och understöd på grund av olycksfall i arbetet	52,190:—
Övriga understöd till efterlevande	83,270:—
Rörligt pensionstillägg	513,282:—
z) För framtida behov avsatta medel	178,960:—
ä) Köp och lösen:	
med reserverade försäljningsmedel	750,000:—
med lånemedel	6,633,832:—
med tillgängliga eller ut-taxerade medel	164,000:—

å) Ny- och ombyggnader:	Kr.
med lånemedel	9,761,061:—
med tillgängliga eller ut-taxerade medel	10,483,700:—
ö) Utlånade medel	10,743,100:—
Summa	195,353,029:—
Därav: att täckas av lånemedel	27,157,993:—
övriga utgifter	168,195,036:—
Motsvarande utgifter enligt 1922 års stat:	
lånemedel	20,189,115:—
övriga	180,728,655:—

Inkomster.

Överskott från föregående år	23,809,130:—
I anspråk tagna kapital-tillgångar	750,000:—
a) Skatter	2,536,432:—
b) Inkomster på grund av särskilda rättigheter:	
Brännvinsmedel	729,300:—
Övriga inkomster	1,094,282:—
c) Bidrag till och ersättning för särskilda kostnader:	
Sjukhusavgifter	1,370,500:—
Gravupplätelser och gravöppningar	1,303,164:—
Övriga bidrag m. m.: från statsverket	5,536,457:—
från kommuner och enskilda	4,953,174:—
av sportler å vissa tjänster	439,500:—
d) Avgifter av handel och sjöfart	4,632,210:—
e) Försäljning av fastigheter	150,000:—
f) Hyror och arrenden	12,289,890:—
g) Inkomster på rörelse	33,123,093:—
h) Inkomster av flera slag	300,990:—
i) Räntor	17,782,766:—
k) Kapitalbetalningar	6,555,286:—
l) Ersättning för vissa befattningsshavare tillkommande naturaförmåner	2,452,662:—
Därav: Bostäder	821,327:—
Värme och lyse	296,373:—
Kost	1,334,962:—
Summa	119,808,836:—

Motsvarande inkomster enligt 1922

års stat	110,036,540:—
Anm. Rörande Stockholms stads stat år 1923 jämför f. ö. Bih. nr 1 för 1923.	

Huvudstat för Stockholms stads

Inkomster.	Verkliga inkomster		Likvider mellan stan- dens egna myndigheter, verk och in- rättningar.	S u m m a.	
	ordinarie.	för året.		Brutto (inberäknat likvider).	Netto (efter avdrag av likvider)
Överskott	—	23,481,394	—	23,481,394	—
Överståthållarämbetet	863,372	90,000	29,100	982,472	—
Magistraten och rådhusrätten	339,000	—	—	339,000	—
Stadsfullmäktige, stadskollegiet och stadskansliet	—	—	—	—	—
Drätselnämnden	7,072,271	200,000	21,913,529	29,185,800	—
Tjänstenämnden	—	—	—	—	—
Fastighetsnämnden	9,471,767	—	2,908,533	12,375,300	—
Stadshusnämnden	—	—	—	—	—
Byggnadsnämnden	88,900	—	83,600	172,500	—
Stadsplanenämnden	—	—	—	—	—
Hälsövrädsnämnden	3,460,800	—	1,021,000	4,481,800	—
Fattigvårdsnämnden	1,534,900	—	2,987,000	4,521,900	—
Arbetsförmedlingens styrelse	30,000	—	—	30,000	—
Rättshjälpsanstaltens styrelse	110,700	—	—	110,700	—
Nykterhetsnämnden	14,190	—	—	14,190	—
Mantalsnämnden	60,750	—	14,550	75,300	—
Särskilda åtgärder med anled- ning av arbetslöshet	—	—	—	—	—
Folkskoledirektionen	4,568,775	—	254,125	4,822,900	—
Lärings- o. yrkesskolestyrelsen	205,900	—	—	205,900	—
Statistiska kontorets styrelse	1,500	—	—	1,500	—
Rådet till skydd för Stock- holms skönhet	—	—	—	—	—
Styrelsen för Liljevalchs konst- hall	62,500	49,600	—	112,100	—
Industriverksstyrelsen	25,323,700	—	3,600,300	28,924,000	—
Hamnstyrelsen	3,705,480	—	9,600	3,715,080	—
Frihamnarnämnden	—	—	—	—	—
Handels- och sjöfartsnämnden	—	—	—	—	—
Löneavtalsnämnden	—	—	—	—	—
Gatunämnden	1,756,115	—	852,585	2,608,700	—
Slakthus- och saluhallstyrelsen	2,005,310	—	23,790	2,029,100	—
Kyrkogårdsnämnden	1,328,914	278,136	12,150	1,619,200	—
Främmande institutioner	—	—	—	—	—
Medel t. stadsfullmäts förfogande	—	—	—	—	—
Summa likvider	—	—	33,704,862	—	—
Summa verkliga inkomster	62,004,844	24,099,130	—	—	86,103,974
				= 119,808,836	—
Låne medel till bestridande av motstående utgifter för inköp av fastigheter, uppförande av nybyggnader o. d.				27,157,993	27,157,993
Skilnad att täckas genom uttaxering av:					
a) progressiv kommunalskatt				7,200,000	7,200,000
b) kommunalskatt beräknad till 4·90 procent av de skattskyldiges be- villningstaxerade inkomst av fast egendom, kapital och arbete				41,186,200	41,186,200
Summa kronor				195,353,029	161,648,167

utgifter och inkomster för år 1923.

Utgifter.	Verkliga utgifter		Likvider mellan stan- dens egna myndigheter, verk och in- rättningar.	S u m m a.	
	ordinarie.	för året.		Brutto (inberäknat likvider).	Netto (efter avdrag av likvider).
A. <i>Utgifter att täckas av motstående inkomster eller ge- nom uttaxering:</i>					
Brister	—	799,834	—	799,834	—
Överståthållarämbetet	9,105,350	79,610	556,840	9,741,800	—
Magistraten och rådhusrätten	1,734,040	14,160	215,000	1,963,200	—
Stadsfullmäktige, stadskollegiet och stadskansliet	501,500	—	152,000	653,500	—
Drätselnämnden	26,958,668	1,604,872	622,260	29,185,800	—
Tjänstenämnden	43,300	—	10,500	53,800	—
Fastighetsnämnden	4,752,629	5,595,200	8,453,371	18,801,200	—
Stadshusnämnden	—	816,500	—	816,500	—
Byggnadsnämnden	596,400	40,000	127,800	764,200	—
Stadsplanenämnden	152,700	5,000	36,500	194,200	—
Hälsövardsnämnden	12,020,889	236,000	1,050,711	13,307,600	—
Fattigvårdsnämnden	9,644,367	344,000	4,589,133	14,577,500	—
Arbetsförmedlingens styrelse	201,500	9,950	2,250	213,700	—
Rättshjälpsanstaltens styrelse	146,000	1,100	4,300	151,400	—
Nyktighetsnämnden	144,920	—	3,700	148,620	—
Mantalsnämnden	634,900	—	16,200	651,100	—
Särskilda åtgärder med anled- ning av arbetslöshet	—	—	—	—	—
Folkskoledirektionen	12,894,397	632,750	2,303,553	15,830,700	—
Lärings- o. yrkesskolestyrelsen	489,200	114,100	124,900	728,200	—
Statistiska kontorets styrelse	295,900	—	67,500	363,400	—
Rådet till skydd för Stock- holms skönhet	15,900	—	—	15,900	—
Styrelsen för Liljevalchs konst- hall	82,150	29,950	—	112,100	—
Industriverksstyrelsen	16,938,236	1,761,250	8,852,114	27,551,600	—
Hamnstyrelsen	2,124,255	1,219,200	3,249,625	6,593,080	—
Frihamnsnämnden	—	174,000	100,000	274,000	—
Handels- och sjöfartsnämnden	2,600	—	—	2,600	—
Löneavtalsnämnden	21,810	—	1,800	23,610	—
Gatunämnden	7,832,607	5,275,250	2,280,943	15,388,800	—
Slakthus- och saluhallsstyrelsen	1,257,419	25,000	699,681	1,982,100	—
Kyrkogårdsnämnden	1,141,559	293,460	184,181	1,619,200	—
Främmande institutioner	621,500	1,564,292	—	2,185,792	—
Medel t. stadsfullm:s förfogande	—	3,500,000	—	3,500,000	—
Summa likvider	—	—	33,704,862	—	—
Summa verkliga utgifter	110,354,696	24,135,478	—	—	134,490,174
Häraf utgifter medförande ökning av tillgångarna:				168,195,036	—
värdeökningar			5,977,000:—		
skuldminskningar			5,895,409:—		
			= 11,872,409:—		
B. <i>Utgifter att täckas genom upplåning: enligt särskild specifikation</i>				27,157,993	27,157,993
Häraf utgifter medförande ökning av tillgångarna:					
värdeökningar			27,157,993:—		
Summa kronor				195,353,029	161,648,167

Översikt av de i Stockholms stads lönestat upptagna lönegrupperna

enligt den av stadsfullmäktige i juni 1921 beslutade löneregleringen
(med ändring den 11 dec. 1922).

(Jfr Kommunal författningssamling för Stockholm 1921 nr 28 och 38 samt 1922 nr 91.)

Lönegrupp.	Löneklass (årligt avlöningsbelopp) (3-åriga tidsintervaller)				Löne- förhöjnings årliga be- lopp.	Tjänst- göringspen- ningarnas årliga be- lopp.
	nr 1.	nr 2.	nr 3.	nr 4.		
1	1,320	1,500	1,680	1,860	180	396
2	1,440	1,650	1,860	2,070	210	432
3	1,680	1,920	2,160	2,400	240	504
4	1,920	2,190	2,460	2,730	270	576
5	2,160	2,460	2,760	3,060	300	648
6	2,400	2,700	3,000	3,300	300	720
7	2,640	2,940	3,240	3,540	300	792
8	2,880	3,180	3,480	3,780	300	864
9	3,120	3,420	3,720	4,020	300	936
10	3,360	3,660	3,960	4,260	300	1,008
11	3,600	3,900	4,200	4,500	300	1,080
12	3,900	4,200	4,500	4,800	300	1,170
13	4,200	4,530	4,860	5,190	330	1,260
14	4,500	4,830	5,160	5,490	330	1,350
15	4,800	5,160	5,520	5,880	360	1,440
16	5,100	5,460	5,820	6,180	360	1,530
17	5,400	5,790	6,180	6,570	390	1,620
18	6,000	6,390	6,780	7,170	390	1,800
19	6,600	7,020	7,440	7,860	420	1,980
20	7,200	7,680	8,160	8,640	480	2,160
21	7,800	8,340	8,880	9,420	540	2,340
22	8,400	9,000	9,600	10,200	600	2,520
23	9,300	9,900	10,500	11,100	600	2,790
24	10,200	10,800	11,400	12,000	600	3,060
25	11,100	11,850	12,600	—	750	3,330
26	12,000	12,750	13,500	—	750	3,600
27	13,200	13,950	14,700	—	750	3,960
28	14,400	15,150	15,900	—	750	4,320
29	15,600	16,350	17,100	—	750	4,680
30	16,800	17,550	18,300	—	750	5,040

Amn. En del befattningar (bl. a. som borgarråd, kanslichef, fastighetsdirektör, direktör för gas- och elektricitetsverken) äro ställda utanför lönestaten.

Till ovanstående löner kommer ett rörligt lönetillägg enligt i det allmänna tjänstereglementet, punkt 66, angivna grunder.

Översikt av avlöningsklasser för viss extra personal vid stadens anstalter och inrättningar

enligt tjänstenämndens beslut den 30 november 1922.

(Jfr Kommunal författningssamling för Stockholm 1922 nr 77.)

A v l ö n i n g s k l a s s .	B e g y n - n e l s e - a v l ö n i n g .	Årligt avlöningsbelopp efter			A v l ö n i n g s - f ö r h ö j n i n g s å r l i g a b e l o p p .
		1	4	7	
		års tjänstgöring.			
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
I a	1,260	1,320	1,380	1,440	60
I b	1,320	1,380	1,440	1,500	60
I c	1,380	1,440	1,500	1,560	60
I d	1,440	1,500	1,560	1,620	60
II a	1,560	1,650	1,740	1,830	90
II b	1,620	1,710	1,800	1,890	90
II c	1,680	1,770	1,860	1,950	90
III a	1,800	1,920	2,040	2,160	120
III b	1,920	2 040	2,160	2,280	120

Ann. Till ovanstående avlöningar kommer ett rörligt lönetillägg enligt av stadsfullmäktige fastställda grunder (se Kommunal författningssamling för Stockholm 1921 nr 37).

Uppskattade fastighetsvärden och inkomstbelopp, mantalsskriven folkmängd i

(Se text A)

Årtalen med feta siffror utmärka taxeringsår för all fast egendom.	Uppskattat fastighets- värde.	D ä r a v		Uppskattad inkomst (för bevilling).	D ä r a v	
		beskattat.	skattefritt. ¹⁾		beskattad. ¹⁵⁾	skattefri. ²⁾
År 1862	125,918,159	121,452,281	4,465,878	35,736,868	29,991,568	5,745,300
» 1865	156,462,990	142,970,491	13,492,499	34,376,381	28,093,781	6,282,600
» 1867	167,421,594	152,441,295	14,980,299	33,548,184	27,023,284	6,524,900
» 1870	170,247,881	154,075,066	16,172,815	33,698,183	27,397,383	6,300,800
» 1873	185,663,675	168,250,190	17,413,485	45,373,535	36,655,735	8,717,800
» 1876	232,103,522	212,334,525	19,768,997	56,706,194	47,210,294	9,495,900
» 1877	246,488,176	217,665,329	28,822,847	58,514,424	48,694,524	9,819,900
» 1878	252,097,361	223,012,065	29,085,296	60,501,826	49,841,026	10,660,800
» 1879	286,055,776	255,912,730	30,143,046	60,491,221	49,643,521	10,847,700
» 1880	294,054,386	261,883,620	32,170,766	62,132,681	51,112,481	11,020,200
» 1881	306,463,538	273,708,672	32,754,866	64,956,393	53,653,393	11,303,000
» 1882	333,699,651	300,616,485	33,083,166	68,991,945	56,908,245	12,083,900
» 1883	356,772,076	323,321,810	33,450,266	72,217,816	59,505,316	12,712,500
» 1884	415,088,778	375,547,500	39,541,278	69,281,730	59,453,030	9,828,700
» 1885	443,667,350	402,674,450	40,992,900	80,718,947	62,857,297	17,861,650
» 1886	461,443,250	421,397,750	40,045,500	77,218,168	62,167,618	15,050,550
» 1887	478,764,630	435,452,830	43,311,800	82,585,575	62,625,125	19,960,450
» 1888	492,139,300	448,132,400	44,006,900	82,943,896	62,482,146	20,461,750
» 1889	505,952,675	461,205,875	44,746,800	88,278,753	66,088,753	22,190,000
» 1890	538,627,495	469,218,640	69,408,855	95,001,422	69,745,672	25,255,750
» 1891	555,506,200	483,303,800	72,202,400	96,949,900	70,778,450	26,171,450
» 1892	563,806,900	491,482,400	72,324,500	100,206,945	72,337,695	27,869,250
» 1893	559,339,800	489,206,100	70,133,700	101,999,431	74,575,781	27,423,650
» 1894	564,559,300	494,098,100	70,461,200	106,092,396	79,458,046	26,634,350
» 1895	569,844,800	501,137,400	68,707,400	108,900,485	81,041,735	27,858,750
» 1896	603,588,500	534,150,300	69,438,300	117,224,676	88,649,026	28,575,650
» 1897	621,133,000	550,430,300	70,702,700	128,901,087	98,519,037	30,382,050
» 1898	698,652,900	616,298,250	82,354,650	143,249,085	111,412,835	31,836,250
» 1899	721,529,550	638,785,900	82,743,650	154,597,994	121,027,444	33,570,550
» 1900	748,966,900	664,216,450	84,750,450	165,598,624	130,660,124	34,938,500
» 1901	773,413,100	687,586,850	85,826,250	172,109,281	133,382,631	38,726,650
» 1902	796,012,700	706,368,300	89,644,400	172,369,901	133,957,801	38,412,100
» 1903	961,138,300	846,623,550	114,514,750	194,455,466	156,106,750	38,348,716
» 1904	1,001,254,600	882,292,600	118,992,000	212,402,774	172,827,974	39,574,800
» 1905	1,046,487,810	922,408,910	124,078,900	226,482,213	185,380,663	41,101,550
» 1906	1,095,643,800	969,226,500	126,417,300	245,801,086	204,689,736	41,111,350
» 1907	1,152,734,000	1,021,822,400	130,911,600	272,928,799	230,738,299	42,190,500
» 1908	1,438,793,100	1,201,431,500	237,361,600	293,353,509	252,291,059	41,062,450
» 1909	1,484,998,600	1,240,130,600	244,868,000	291,921,374	250,449,804	41,471,570
» 1910	1,521,675,460	1,266,898,460	254,777,000	287,776,480	245,760,954	42,015,526
» 1911	1,559,046,600	1,297,907,900	261,132,700	310,994,457	269,486,107	41,508,350
» 1912	1,589,921,600	1,325,463,133	264,458,467	323,612,910	282,163,960	41,448,950
» 1913 ¹⁰⁾	1,868,454,400	1,474,830,100	393,624,300	364,356,790	319,361,940	44,994,850
» 1914	1,907,901,200	1,520,315,800	387,585,400	375,922,760	330,151,510	45,771,250
» 1915	1,954,711,000	1,562,059,500	392,651,500	374,725,680	327,394,880	47,330,800
» 1916 ¹¹⁾	2,001,405,000	1,606,804,400	394,600,600	483,875,110	435,452,360	48,422,750
» 1917	2,032,802,200	1,638,054,400	394,747,800	700,333,530	648,667,970	51,665,560
» 1918	2,266,604,600	1,829,367,800	437,236,800	835,034,620	787,264,110	47,770,510
» 1919	2,297,544,400	1,854,168,400	443,376,000	1,009,817,700	977,457,740	32,359,960
» 1920	2,348,506,860	1,905,388,800	443,118,060	1,332,969,250	1,280,552,560	52,416,690
» 1921 ¹³⁾	2,367,298,240	2,053,177,970	314,120,270	1,439,845,734	1,094,762,080	269,841,610
» 1922	2,894,610,000	2,394,997,700	499,612,300	1,187,928,730	865,838,130	322,090,600

Ann. Ang. noter och förklaringar, se sid. 374. — Ang. åren 1863—75, se kommunalkalendern 1917.

påförda utskylder och kommunalskatt (i kronor) samt Stockholm åren 1862—1922.

sid. 374.)

Uppskattad inkomst för inkomst- o. förmögenhetsskatt. 7) 9)	Påförda utskylder.	D ä r a v		Kommunalskatt. 4)	Mantalskriven folkmängd vid årets början.	Per invånare.			År.
		krono- 10)	kommunala. 3)			fastighetsvärde. 5)	inkomst-belopp. 6)	utskylds-belopp.	
—	—	—	—	—	113,576	1,069	315	—	1862
—	1,581,341	472,658	1,108,683	—	123,436	1,158	278	12.81	1865
—	2,025,395	632,935	1,392,460	—	127,597	1,195	263	15.87	1867
—	2,273,260	465,732	1,807,528	3.00	131,128	1,175	257	17.34	1870
—	2,797,095	558,643	2,238,452	3.00	139,896	1,203	324	19.99	1873
—	3,595,868	700,598	2,895,270	3.00	144,974	1,465	391	24.80	1876
—	3,697,514	721,875	2,975,639	3.00	147,522	1,475	397	25.06	1877
—	3,815,377	776,014	3,039,363	3.00	153,528	1,453	394	24.85	1878
—	4,229,965	1,070,959	3,159,006	3.00	161,722	1,582	374	26.16	1879
—	4,309,688	1,100,327	3,209,361	3.00	163,040	1,606	381	26.48	1880
—	4,569,714	1,152,119	3,417,595	3.00	167,868	1,630	387	27.22	1881
—	4,937,890	1,229,316	3,708,574	3.00	174,702	1,721	395	28.26	1882
—	4,882,333	898,346	3,983,987	3.00	182,358	1,773	396	26.77	1883
—	5,082,617	862,054	4,220,563	3.00	190,842	1,968	363	26.63	1884
—	5,810,584	914,268	4,896,316	3.50	200,781	2,006	402	28.94	1885
—	5,859,041	920,454	4,938,587	3.50	211,138	1,996	366	27.75	1886
—	5,917,981	933,585	4,984,396	3.50	216,807	2,008	381	27.30	1887
—	5,314,074	940,177	4,373,897	3.50	221,551	2,023	374	23.99	1888
—	5,520,236	984,468	4,535,768	3.50	228,118	2,022	387	24.20	1889
—	6,262,550	1,028,749	5,233,801	4.00	236,350	1,985	402	26.50	1890
—	6,359,785	1,046,809	5,312,976	4.00	245,331	1,970	395	25.92	1891
—	6,497,273	1,066,547	5,430,726	4.00	248,051	1,981	404	26.19	1892
—	6,921,823	1,380,058	5,541,765	4.00	249,252	1,963	409	27.77	1893
—	8,044,660	2,168,370	5,876,290	4.00	252,937	1,953	419	31.80	1894
—	8,185,139	2,199,130	5,986,009	4.00	259,304	1,933	420	31.57	1895
—	7,479,809	1,544,910	5,934,899	3.50	267,100	2,000	439	28.00	1896
—	7,517,850	1,343,240	6,174,610	3.25	274,609	2,004	469	27.38	1897
—	8,057,904	1,508,999	6,548,905	3.00	282,795	2,179	507	28.49	1898
—	8,620,100	1,618,399	7,001,701	3.00	291,589	2,191	530	29.56	1899
—	9,193,678	1,728,774	7,464,904	3.00	297,078	2,236	557	30.95	1900
—	11,361,781	3,289,456	8,072,325	3.25	300,523	2,288	573	37.81	1901
—	12,739,428	3,317,064	9,422,364	4.00	301,697	2,341	571	42.23	1902
7) 192,534,900	14,860,543	5,400,720	9,459,823	3.25	305,115	2,775	637	48.70	1903
215,292,500	16,062,713	6,144,952	9,917,761	4.10	309,647	2,849	686	51.87	1904
235,713,300	17,862,800	6,613,857	11,248,943	4.40	317,946	2,901	712	56.18	1905
265,286,100	21,338,114	7,215,466	14,122,648	5.10	324,488	2,987	758	65.76	1906
307,988,900	25,248,271	8,435,503	16,812,768	5.50	332,738	3,071	820	75.88	1907
331,828,600	25,133,969	8,435,341	20,298,628	6.00	337,460	3,560	869	74.48	1908
323,658,000	30,581,358	9,222,366	21,358,992	6.40	339,582	3,652	860	90.06	1909
318,849,000	29,738,207	9,930,629	19,807,578	6.00	341,816	3,706	842	87.00	1910
9) 422,940,200	33,678,926	12,156,307	21,522,619	6.00	343,832	3,775	904	97.95	1911
434,011,530	36,312,433	13,381,673	22,930,760	6.00	346,599	3,824	934	104.77	1912
484,358,350	40,611,963	15,307,783	25,304,180	6.00	376,171	3,921	969	107.96	1913
504,876,000	42,298,310	16,105,280	26,193,030	6.00	382,085	3,979	984	110.70	1914
480,453,700	41,027,151	14,560,458	26,466,693	6.00	386,270	4,044	970	106.21	1915
600,761,600	53,758,712	20,305,161	33,453,551	6.00	398,639	4,031	1,214	134.86	1916
853,759,900	82,812,294	32,729,705	50,082,589	6.40	408,792	4,007	1,713	202.58	1917
1,029,312,300	140,127,410	77,020,555	63,106,855	6.75	413,163	4,428	2,021	339.16	1918
1,190,157,800	175,506,795	78,958,372	96,548,363	8.60	408,456	4,539	2,472	429.68	1919
12) 1,426,147,300	214,428,445	90,655,194	123,773,251	8.50	415,201	4,589	3,198	516.44	1920
1,424,522,235	188,627,966	93,044,428	95,583,538	14) 6.65	419,788	4,891	3,430	449.34	1921
1,188,582,569	129,361,362	69,808,052	59,553,310	4.90	422,042	5,675	2,815	306.51	1922

Uppgifterna ang. utskylder för 1921 och 1922 äro preliminära.

Uppskattade fastighetsvärden och inkomstbelopp samt påförda utskylder i Stockholm åren 1862—1922.

Till tabellen å sidorna 372 och 373.

Till förtydligande av den livliga utveckling, som utmärkt Stockholm under senare årtionden, torde omstående sammanställning av några viktigare ekonomiska data rörande huvudstaden — uppskattat fastighetsvärde, uppskattad inkomst och påförda utskylder — sätta i relation till folkmängden vara av intresse. Till utgångspunkt har därvid valts år 1862, som är det år, till vilket taxeringsstatistiken i sitt nuvarande skick går tillbaka, och som på samma gång representerar året för de nya kommunallagarnas tillkomst.

Det uppskattade *fastighetsvärdet* utgjorde år 1862 125.9 milj. kr., varav 121.4 milj. kr. värde var bevillningsbeskattat och 4.5 milj. kr. värde var bevillningsfritt, motsvarande statens samt vissa stadens och menigheters fastigheter. Fastighetsvärdet var de närmaste åren efter år 1862¹⁾ i jämnt stigande för att mot år 1870

stagnera och till och med gå tillbaka. De goda tiderna i mitten av 1870-talet förde återigen med sig en livlig ökning i fastighetsvärde, som sedan i långsammare eller hastigare takt alltjämt fortgått. År 1922 hade att uppvisa värdesiffran 2,894.6 milj. kr. eller nära 23 gånger så högt värde som år 1862. Den absoluta ökningen av denna värdesiffran under tidrymden 1862—1922 uppgår sålunda till 2,768.7 milj. kr. Stegringarna 1908, 1918 och 1922 bero på de då verkställda omtaxeringarna av all fast egendom; ökningen 1913 har utom i enahanda förhållande även sin grund i inkorporeringen av Brännkyrka (av fastighetsvärdet kom på Brännkyrkas del 52,990,800 kr.), och av ökningen 1916 belöpte sig 17,509,600 kr. på den från och med sistnämnda års början inkorporerade Bromma socken. Bemärkas bör även, att fr. o. m. år

(Noterna 1—16 hänföra sig till tab. å sid. 372—373.)

¹⁾ Statens (fr. o. m. år 1921 endast vissa, jfr not 13) samt vissa kommunens och menigheters fastigheter. ²⁾ Avdrag enligt (numera) § 12 bevillningsförfordningen. Storleken av såväl den från bevillning helt och hållet befriade inkomsten som det bevillningsfria avdraget har varit växlande bestämt under årens lopp, vilket förklarar en del mera betydande differenser i här redovisade inkomstbelopp för några varandra närliggande år. I summorna för åren 1916—1920 ingå jämväl för dessa år stadgade särskilda avdrag vid resp. års taxering till bevillning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt. Fr. o. m. år 1921 har en uppdelning skett av den »uppskattade inkomsten» i sådan inkomst, som ej upptages till bevillningstaxering (vissa »allmänna avdrag») och »taxerad inkomst»; å den senare göras vissa avdrag enligt § 12 bevillningsförfordningen (upptagna i denna kolumn), varefter återstoden utföres som »beskattningsbart belopp» (upptaget i vidstående kolumn, jfr not 15). ³⁾ Inkl. avgifter till den kyrkliga kommunen samt, t. o. m. 1887, fastighetsskatt (upphörd fr. o. m. 1888) och, fr. o. m. 1921, kommunala progressivskattens kommunandel. Påförda kommunalutskylder (och kommunalskatt) utgå först året efter det, till vars taxering de hänföra sig. ⁴⁾ Till den borgerliga kommunen uttaxerat belopp, t. o. m. 1910 per bevillningskrona, fr. o. m. 1911 per $\frac{1}{10}$ bevillningskrona. T. o. m. 1903 skedde dessutom särskild uttaxering för stadens allmänna folkskolor med belopp varierande från 45 till 92 öre per bevillningskrona; fr. o. m. 1904 är denna inbegripen i kommunalskatten. Fr. o. m. år 1921 avses här den uttaxering, som äger rum utöver kommunala progressivskatten. (Jfr not 3.) ⁵⁾ Statens samt vissa kommunens och menigheters fastigheter ej inräknade, jfr not 1. ⁶⁾ Samtliga för bevillning uppskattade inkomster (inkl. bevillningsfria). ⁷⁾ För åren 1903—1910 låg till grund för den statliga inkomstbeskattningen ett särskilt »beräknat belopp» (se kommunalkalendern 1919). ⁸⁾ Bevillning och inkomstskatt på grund av skatteinbetalningens omläggning påförda endast med halva belopp att betalas i slutet av år 1908 (detta år inbetalades således $\frac{1}{2}$ kronoskatt). ⁹⁾ Fr. o. m. år 1911 »taxerat belopp», d. v. s. inkomsten och $\frac{1}{60}$ av förmögenheten. ¹⁰⁾ Fr. o. m. år 1913 inkl. Brännkyrka. ¹¹⁾ Fr. o. m. år 1916 inkl. Bromma. ¹²⁾ Fr. o. m. 1920 inkl. taxering enl. § 19 mom. 1 inkomstskatteförfordningen (A-skatt för inländska aktiebolag och solidariska bankbolag). ¹³⁾ Fastighetsbevillning utgår fr. o. m. år 1921 även för fastigheter, som förut enl. § 5 bevillningsförfordningen varit skattefria, därest de användas för industriellt ändamål eller uthyras mot vederlag. Bevillning av inkomst beräknas fr. o. m. år 1921 även å inkomst av fast egendom. ¹⁴⁾ Härtill kommer fr. o. m. år 1921 uttaxering av kommunala progressivskattens kommunandel. ¹⁵⁾ Fr. o. m. år 1921 »beskattningsbart belopp» (efter samtliga i bevillningsförfordningen medgivna avdrag). ¹⁶⁾ Krigskonjunkturskatt och värnsskatt ej inräknade. — ¹⁷⁾ Rörande fullständiga uppgifter för åren 1863—75 hänvisas till kommunalkalendern 1917.

1921 de fastigheter, som tidigare enl. § 5 bevilningsförordningen varit fria från bevilning, påföras dylik, därest de användas för industriellt ändamål eller uthyras mot vederlag. Å 1922 års fastighetsvärde erlades bevilning för 2,395.0 milj. kr.; bevilningsfria voro 499.6 milj. kr. eller mer än fyra gånger hela det värdebelopp, som år 1862 beskattades.

Siffrorna för den för bevilningen¹⁾ uppskattade *inkomsten* förete ungefär motsvarande fluktuationer som fastighetsvärdet. År 1862 visat inkomstsiffran 35.7 milj. kr., varav nära 30 milj. kr. voro beskattade och 5.7 milj. kr. skattefria. År 1922 visat en siffra, som är mer än 33 gånger större än 1862 års siffra, nämligen 1,187.9 milj. kr., därav 865.8 milj. kr. beskattade och 322.1 milj. kr. skattefria (enligt § 12 bevilningsförordningen). Sistnämnda belopp, de bevilningsfria avdragen, utgjorde 1920 52.4 milj. kr. eller inemot dubbelt så mycket som hela den beskattade inkomsten år 1862. Den stora ökningen till år 1921 beror på att avdragen (enligt § 12 bevilningsförordningen) numera bestämmas efter andra grunder; de ytterligare avdrag, som ske enligt § 11 bevilningsförordningen hava i tabellen icke inräknats i ovanberörda skattefria belopp. Särskilt anmärkningsvärd är den starka inkomstökningen under och närmast efter krigstiden; det uppskattade inkomstbeloppet för 1921 var sålunda 3.8 gånger större än 1915 års (och över 40 gånger större än 1862 års). Förhållandet måste emellertid ses mot bakgrunden av dessa års abnorma ekonomiska förhållanden och den därmed sammanhängande oerhörda nedgången av penningvärdet.

Angående de påförda *utskylderna* hava fullständiga uppgifter icke kunnat erhållas hos uppboordsverket för åren 1862—1864. Året 1865 visar emellertid för inalles påförda utskylder siffran 1.6 milj. kr., varav 0.5 milj. kronoutskylder och 1.1 milj. kommunala. För år 1922 har påförts det nära nog 82 gånger större utskyldsbeloppet 129.4 milj. kr., varav 69.8 milj. kr. kronoutskylder och 59.6 milj. kr. kommunala utskylder. Det är de senaste åren, som här medfört den kraftigaste ökningen, vars kulmen nåddes år 1920 med ett utskyldsbelopp 136 gånger större än 1865 års och 23 gånger större än 1900 års. Det har särskilt varit kronoskatten, som betingat denna kraftiga stegring. Under det att nämligen för tiden 1900—1922 samtliga utskylder jämnt fjortondubblats, från 9.2 milj. kr. till 129.4 milj. kr., och kommunalutskylderna endast inemot åttadubblats, från 7.5 milj. kr. till 59.6 milj. kr., hava kronoutskylderna

över fjrtiodubblats på samma tid, från 1.7 milj. kr. till 69.8 milj. kr. Emellertid hava de förra under de senaste åren (t. o. m. år 1920) haft att uppvisa en allt hastigare stegring. — Den uttaxerade kommunalskatten per bevilningsenhet har stigit från 3 kr. (3.55 kr. inkl. skolutskylder) år 1870 till 8.50 kr. år 1920.¹⁾ Där efter inträder en sänkning, som i avsevärd mån får tillskrivas den efter fast skala utgående kommunala progressivskatten; i kommunalutskyldernas totala belopp ingår denna (kommunalandelen) för år 1922 med 8.2 milj. kr.

Av särskilt intresse torde en jämförelse mellan huvudstadens folkmängd och ovan anförda siffror vara. Tabellen lämnar i detta hänseende uppgift angående såväl fastighetsvärdet och inkomstbeloppet som även utskyldsbeloppet *per invånare* för varje år under den behandlade perioden. Under det att på varje invånare år 1862 kom ett fastighetsvärde av 1,069 kr. och ett medelinkomstbelopp av 315 kr., har år 1922 att uppvisa siffrorna 5,675 kr. och 2,815 kr. Siffrorna utvisa, att fastighetsvärdet och medelinkomsten för person stigit till 5.3, resp. 8.9 gånger större belopp. Särskilt anmärkningsvärd är stegringen i medelinkomst under den senaste högkonjunkturperioden, nämligen från 970 kr. år 1915 upp till 3,430 kr. år 1921; härvid bör dock uppmärksammas, att denna stegring skett under de särdeles abnorma ekonomiska förhållanden, som dessa år företett. — Ser man så slutligen på siffrorna för det utskyldsbelopp, som varje person i medeltal haft att utgöra, finner man rätt anmärkningsvärda förhållanden. För år 1865 utgjorde utskyldsbeloppet per huvud 12.81 kr.; 1920 års siffra var 516.44 kr., visande att för detta år varje person betalade mer än 40 gånger så mycket i årlig skatt som år 1865; 1922 års medeltal, 306.51 kr., är 23.9 gånger så stort som 1865 års.

Redan av det ovan anförda framgår, att skattebeloppet för varje person vuxit väsentligt snabbare än värdet av personens »ägande» fastighet eller inkomst. Till bättre klargörande av detta förhållande kan man — för att förskaffa sig en enda grundsiffra till vilken skatten hänföres — nämligen anse inkomsten av fastighetsvärdet motsvara 5 % därå, ett beräkningssätt, som naturligen endast är en mycket grov approximation i betraktande av de växlande inkomstförhållandena. Man finner då, att år 1865 mot skattebeloppet 12.81 kr. svarade en totalinkomst av 336 kr., vadan således skatten utgjorde 3.81 % av inkomsten. För år 1922 ställa sig siffrorna sålunda: skattebeloppet 306.51 kr. för person utgör 9.89 % av den beräknade totalinkomsten, 3,099 kr. Den relativa skattesatsen, på detta sätt beräknad, har sålunda ökat 2.6 gånger. Med avseende på dessa siffror torde även böra ihågkommas, att de bevilningsfria avdragen icke äro frånräknade, vadan den av skatt i verkligheten träffade inkomsten belastas betydligt högre.

¹⁾ Några över längre tid utsträckt jämförelser beträffande variationerna av den till inkomstskatt, resp. inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten äro icke möjliga på grund av de förändringar i taxeringsgrunderna, som tid efter annan ägt rum (jfr sid. 374, noterna 7, 9 och 12).

Stockholms stads lantegendomar (utanför den äldre

(Enligt uppgifter från

E g e n d o m.	Kommun (församling).	Inköpsår.	Inköpspris. Kronor.
Enskede	Brännkyrka	1904	2,000,000
Ulvunda	Bromma	1904	909,611
Traneberg	D:o	1904	190,000
Åkeshov	D:o	1904	400,000
St. Ångby	D:o	1904	100,000
Årsta (med undantag av vissa fräusålda lägenheter) . .	Brännkyrka	1905	2,300,000
Mossen (del av Östberga m. m.)	D:o	1905	175,000
Svedmyran	D:o	1905	155,000
Ålsten (med undantag av lägenheten Skogsbo)	Bromma	1905	295,000
Gubbängen	Brännkyrka	1908	200,000
Lillsjönäs (med undantag av vissa tomter)	Bromma	1908	150,000
Appelviken och Alviken (med undantag av vissa områden)	D:o	1908	1,270,000
Södertörns villastad	Brännkyrka	1912	1,000,000
Orhem	D:o	1913	225,000
Johannelund (med tillhörande del av Svartvik)	Bromma	1919	1,673,724
Skogsbo (jfr ovan)	D:o	1920	134,650
Smedslätten (del av)	D:o	1922	621,000
Skarpnäck	Brännkyrka	1922	2,400,000
Summa eller medeltal	—	—	14,198,985
Grundsborg	Brännkyrka	1883	115,000
Årsta holmar	D:o	1886	50,000
Sundsta	D:o	1889	65,000
Norsborg	Botkyrka	1899	185,000
Vällinge	Salem	1899	385,000
Bergaholm	D:o	1899	170,000
Fågelsta och Säby	D:o	1899	234,000
Sturehov med Nyckelby, Nibbla och Söderby	Botkyrka, Ekerö, } Salem	1899	600,000
Rönninge, två områden vid	Salem	1901	4,000
Lindhov, del av	Botkyrka	1903	20,000
Hammarby, del av	D:o	1903	6,500
Skårby (med undantag av vissa tomter)	Salem	1907	275,000
Hallinge	D:o	1909	150,000
Oxelby och Talby (med undantag av ett område)	D:o	1914	305,000
Glasbergen, del av	Östertälje	1914	155,000
Högantorp med Ladvik, delar av	Salem	1914	155,000
Summa eller medeltal	—	—	2,719,500
Stenhamra	Sånga	1884	25,000
Riddersvik och Lövsta	Järfälla	1885	140,000
Skrubba	Brännkyrka	1894	55,000
Långbro, delar av	D:o	1902	56,165
Slagsta	Botkyrka	1908	1) 175,722
Herrängen, delar av	Brännkyrka	1913	37,459
Eolshäll	D:o	1916	40,000
Hammarby (med undantag av vissa områden)	Nacka	1917	3,600,000
Husby, del av	Munsö	1919	250,000
Sättra	Adelsö	1922	375,000
Summa eller medeltal	—	—	4,754,346
Totalsumma eller medeltal	—	—	21,672,831

¹) En niondel av egendomen, tillhörande Forsgrénsska fonden, har tillfallit staden i form av donation och värderades vid densammans överlämnande till 15,722 kr. (beloppet inberäknat i totalpriset i tabellen).

jurisdiktionsgränsen) vid slutet av år 1922.

(stadens fastighetskontor.)

Areal i hektar.	Pris per		Stadsfullmäktiges handlingar.		Nuvarande eller avsedd huvudanvändning.
	kvm. Öre.	kvfot. Öre.	Protokoll.	Bih., Utl. nr.	
606.59	32.97	2.91	30/3 1904	B. 25, 42	{För stadsområdets utvidgande (byggnadstomter, industrianlägg., begravningsplats, slakthus m. m.). D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o
587.16	15.49	1.37	21/11 1904	B. 150	
28.00	67.86	5.98	21/11 1904	B. 150	
584.46	6.84	0.60	21/11 1904	B. 150	
156.00	6.41	0.56	21/11 1904	B. 153	
379.97	60.53	5.34	1/2 1905	B. 13	
137.23	12.75	1.12	20/6 1905	B. 79	
130.69	11.86	1.04	20/6 1905	B. 79	
180.79	16.32	1.44	21/13 1905	B. 147	
76.02	26.31	2.32	25/5 1908	B. 80	
9.39	159.74	14.08	26/10 1908	B. 155	
75.05	169.22	14.92	7/12 1908	B. 173	
645.00	15.50	1.40	28/5 1912	B. 82	
192.60	11.68	1.03	11/12 1913	B. 206	
40.35	414.82	36.57	28/4 1919	B. 56	
1.97	683.50	60.25	16/2 1920	B. 21	
20.70	300.00	26.45	30/1 1922	U. 10	
670.00	35.82	3.16	20/3 1922	U. 66	
4,521.97	31.40	2.77	—	—	För stadens vattenledning (delvis uthyrt). D:o (utarrenderat). D:o (delvis uthyrt). D:o (delvis utarrenderat). D:o (utarrenderat ²). D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o D:o
1.54	746.75	65.83	13/9 1883	B. 45	
7.40	67.57	5.96	9/3 1886	B. 8	
2.18	298.17	26.28	1/6 1889	B. 40	
349.60	5.29	0.47	19/12 1899	B. 100	
1,102.33	3.49	0.31	19/12 1899	B. 100	
557.80	3.05	0.27	19/12 1899	B. 100	
535.60	4.37	0.39	19/12 1899	B. 100	
1,146.22	5.23	0.46	19/12 1899	B. 100	
0.72	55.56	4.90	4/3 1901	B. 25	
27.83	7.19	0.63	—	—	
21.16	3.07	0.27	—	—	
297.46	9.24	0.81	21/10 1907	B. 189	
392.51	3.82	0.34	21/12 1909	B. 191	
610.00	5.00	0.44	19/10 1914	B. 13	
309.00	5.02	0.44	19/10 1914	B. 13	
5,361.35	5.07	0.45	—	—	För stadens stenhuggeri. För stadens renhållning. Skyddshem för gossar. Sinnessjukhus. För fattigvårdsändamål. Sinnessjukhus. Barnhem. För hamnändamål. För grustäkt. För fattigvårdsändamål.
12.83	19.49	1.72	3/6 1884	B. 74	
276.44	5.06	0.45	13/3 1885	B. 60	
280.60	1.96	0.17	18/6 1894	B. 51	
24.42	23.00	2.03	18/12 1902	B. 141	
131.00	13.41	1.18	20/1 1908	B. 8	
3.41	110.00	9.70	31/3 1913	B. 42	
5.03	79.52	7.01	21/2 1916	B. 6	
360.00	100.00	8.82	19/11 1917	B. 179	
65.00	38.46	3.39	19/5 1919	B. 65	
250.60	14.96	1.32	20/3 1922	U. 65	
1,409.33	33.73	2.97	—	—	
11,292.65	19.19	1.69	—	—	

²) Hälsovårdsnämnden förhär huvudbyggnaden m. m. för A. och H. Pålsons konvalescenthems räkning.

³) På egendomen Söderby är ett område av 109.10 har avsköndat för Söderby sjukhus.

Anmärkningar till tabellen sid. 376—377.

Utom äldre jurisdiktionsgränsen disponerar staden i övrigt den under kyrkogårdsnämndens förvaltning stående norra begravningsplatsen, av vilken större delen emellertid innehaves endast med nyttjanderätt, ett mindre strandområde vid Stallmästaregården, av staten upplåtet utan ersättning, de för elektricitetsverket inköpta strandområdena vid Dalälven (Untra) samt Syarthålsforsen i Indalsälven, vaktstugan vid Ålkistan, ett område tillhörigt danvikshemmanet Henriksdal, del av torvmossen Örmossen i Tensta socken, Uppsala län, inköpt för renhållningsverkets pudrertberedning, stenbrott vid Harg och Finala i Vätö socken, Stockholms län, samt ett grustag Över Hassla nr 1 i Hägeby socken, Uppsala län, ävensom skoltomter samt åtskilliga gatu-

regleringsfastigheter och enstaka smärre tomter i Brännkyrka och Bromma. Från 1917 har staden övertagit föreningen kronprinsessan Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn, belägen i Tjárnans by i Hedemora socken. För rörledning Norsborg—Stockholm har exproprierats inalles 173,734 kvm. mark, för vilket utbetalats 363,311 kr. Härjämte har staden genom köp eller expropriation förvärvat för järnvägarna Spånga—Lövsta, Nyboda—slakthuset och Sundbyberg—Ullsunda erforderlig mark.

De i tabellen upptagna arealerna äro de vid tiden för resp. förvärf angivna; i några fall hava vid noggrannare mätning obetydliga avvikelser konstaterats.